MELYIK HIÁNYZIK?

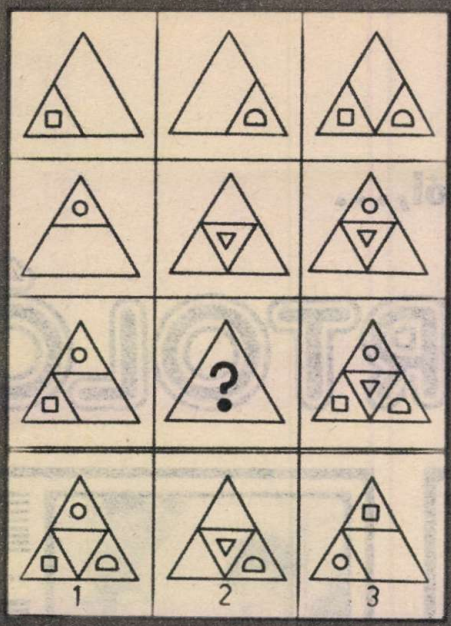

A mintás háromszögek logikai sorrendben követik egymást. Egy hiányzik a sorozatból. A három számozott ábra között megtalálod az oda illőt. Melyik az?

HARCOS EMBEREK

Ezek a marcona vitézek egyetlen „figura" kivételével mind-mind valamely irodalmi mű szereplői, főhősei. Jóllehet, a különc katonaember ismertségéhez sem férhet kétség, ő azonban nem a könyvek lapjairól, hanem egyenesen a történelem színpadáról lépett át e rajz kompozíciójába. Kérdésünk az, hogy kik a rettenthetetlen vitézek, s milyen irodalmi mű, illetve történelmi esemény fűződik a nevükhöz?

A 87/27. számunk rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Lajos Gabriella, Budapest; Farkas András, Ajka; Gondán Tünde, Balatonkenese; Ibolya őrs, Dorogháza; Siska Ferenc, Eger; Jézsó Mária, Erd; Szilágyi Margit, Gyula; Farcsi László, Kesznyéten; Tenyár Gábor, Kaposvár; Deák Noémi, Kecskemét; Maksa Hédi, Miskolc; Szűcs Judit, Miskolc; Kupás Ildikó, Somogyjád; Molnár Tamás, Debrecen; Komáromi Zsuzsanna, Nagyatád; Görcsös Lajos, Szerencs; Kiss Krisztina, Szigetszentmiklós; Horváth Attila, Tivadar; Mauterer Ilona, Pilisvörösvár; Csipán Ágnes, Pécs.

Beszélgetés Gyulai Istvánnal arról, hogy sportriportert tájékozottságáról,...

...SPORTOLÓT

— Engem borzasztóan izgat az a kérdés, hogy mit tehet a televízió sportriportere, ha adás közben pisilnie kell!

— Jó kérdés! Ráadásul nem is tréfa, hanem egy nagyon fontos technikai része az előkészületnek. Erre gondolni kell, és mindenképpen el kell intézni előtte. Szerencsére ezzel nem volt még problémám, pedig az egyik wimbledoni közvetítésem öt óra negyvenöt percig tartott!...

— Most arról kellene faggassalak, hogy milyen is a sportriporter fülkéje, adás idején mi minden zajlik ott, de azt hiszem, azon kívül, hogy a fejhallgatós riporter egy himalájányi jegyzettel körülbástyázva látszólag magában beszél, azon kívül semmi.

— Egy-egy sportközvetítésnek sok érdekes mozzanata van. Ilyen inkább a felkészülés, a technikai eszközök összeszerelése, a verseny győzteseivel készítendő interjúk szervezése. De az esemény alatt valóban csak az látható a riporterállásban, amit elmondtál. Mondjuk úgy: a riporter része egy csapatnak. A góllövő csatár. De ahhoz, hogy gólt tudjon lőni, nagyon sok labdát kell kapnia. Adásrendezőtől, operatőrtől, technikai személyzettől...

— Neked van beleszólásod az előkészítésbe? Megkérdeznek, hogy például hová helyezzék a kamerákat?

— Á, nincs erre szükség. A szakemberek nagyon értik a dolgukat. Nekem csak be kell ülnöm a közvetítőfülkébe, és mondani a sok érdekességet. Már ha van mit...

— Úgy tűnik, neked mindig van mit mondanod. Ezernyi adattal, tengernyi pletykával, érdekességgel káprázтatod el a nagyérdeműt... Ezeket te gyűjtöd össze, vagy külön stáb bogarássza neked az adatokat?

— Nem. Ezeket részben én gyűjtöm össze, részben, mivel elég sok sporteseményen részt veszek, óhatatlanul rám ragadnak. Persze vannak riporterek, akik külön hadsereggel dolgozhatnak. Az amerikai tévé-állomások riporterei mellett például állandóan ott sürög egy segítő, aki ugyanúgy utazik a stábbal, részt vesz az eseményen, és semmi egyéb dolga nincs, csak az, hogy az összes résztvevő versenyző nevét pontosan ki tudja ejteni. Ő súgja meg a riporternek, hogy Guczoghy György, az nem „Gucsoggi Dzsord", vagy „Gucogyi Georgi", hanem G-u-c-z-o-g-h-y Gy-ö-r-gy. De hát az embert érdeklik a sportágai, így aztán persze, hogy a közvetítésektől függetlenül is sokat akar tudni róluk.

— Persze nemcsak kommentálsz és érdekességeket mondasz, hanem néha saját véleményedet is elmondod. A nagy izgalomban néha azért drukkol az ember, hogy a „Kutyafáját!" felkiáltásod után, nehogy valami erősebb kifejezés következzék...

— Azért attól nem kell félni! Persze az embert néha elragadja a hév. Egyszer, amikor Donkova egy századmásodperccel maradt el a Népstadionban a beígért világcsúcstól, akkor azt mondtam: „A fene egye meg!" A rendező nem rótt meg, mosolyogtak rajta. Ugyanis, biztosan milliók érezték ugyanezt a képernyő előtt. „A fene egye meg!" Az is igaz viszont, ha még egyszer mondtam volna, az már az első hatását is alaposan lerontotta volna...

— Néha az is előfordul, hogy igazi zaftos beszólások is behallatszanak a mikrofonodba. Ez a közeledben ülő nézőktől származik? Egyáltalán, mit csinálsz olyankor, fél kézzel taszigálod el a véleményét mikrofonba mondani akaró, bizonyára kissé kapatos szurkolót? Vagy vannak „kidobóembereid"?

— Már a kérdésed elején elhangzott egy tévedés. Ugyanis az efféle „beszólások" a pálya környékén elhelyezett zajmikrofonokba „sikerednek". De ha a technikai személyzet érzi, hogy egy ilyen néző az egyik mikrofon közelébe jutott, nos, azt a mikrofont azonnal kikapcsolják. Nekem szerencsére még nem volt konfliktusom a nézőkkel. Persze olyan volt már, hogy adás közben autogramot kértek, de amikor a számra mutogattam, jelezve, hogy adásban vagyok, akkor visszavonultak.

— Tényleg, amikor „adásban vagy", akkor mit nézel? A monitort vagy a pályát, esetleg egy nagy kukkerod is van, azzal hozod látótávolságba az eseményeket?

— Aki jól ismeri a sportágát, az a versenyzőket már messziről, a „foltjukról" megismeri. Persze nézni kell a monitort is, mert, ha az operatőr mondjuk egy csinos nőt mutat, mikor éppen tüsszent, akkor nem lehet nem azt mondani, hogy „Egészségére", vagy azt, hogy „Hűvösödik". Azonkívül mindig látnom kell, hogy mi megy adásba, hiszen jól néznénk ki, ha én a kalapácsvetésről beszélnék, miközben a képernyőn rúdugrók láthatók. De van olyan is, hogy több a riporter, mint a riporterállás. Ilyenkor az esemény közelében berendeznek egy teremben újabb közvetítőfülkéket, de ott természetesen csak monitorról látjuk a történéseket. Ez az úgynevezett OFF TUBE közvetítés. Ilyenkor persze el lehet játszani, hogy az eseményről közvetítesz, hiszen van kép, közönségzaj, szóval élővé lehet tenni az egészet.

„FOLTJÁRÓL"!

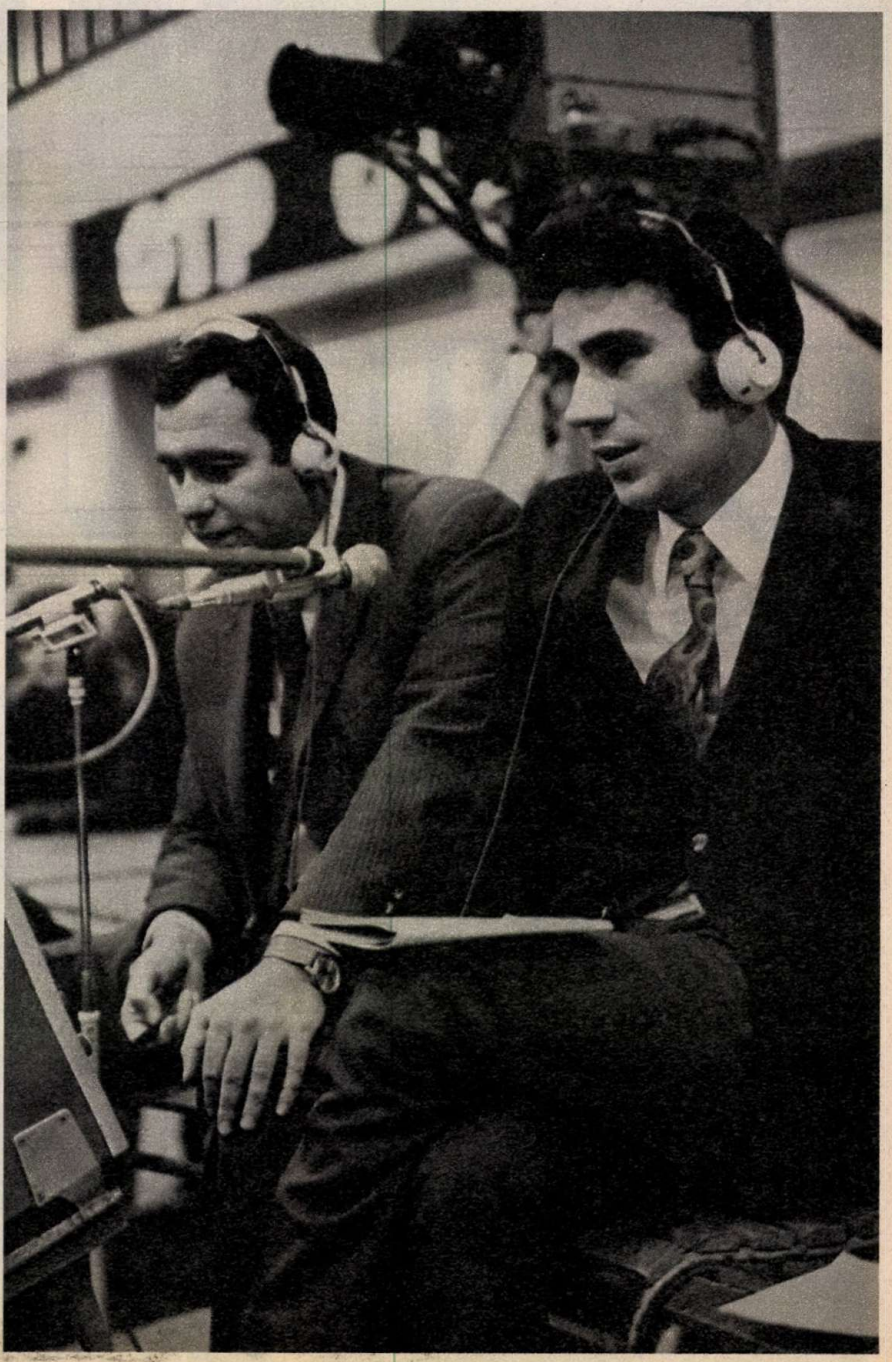

Néhány szereplős sportágban ez még el is megy. De csapatsportoknál. jobb bevallani a dolgot. Ráadásul ilyenkor gyakrabban téved az ember, de hát ezt meg jobb elismerni. Igaz, ezzel az igazi közvetítések során is így vagyok. A bakit be kell vallani, mert ha az ember körülményesen megmagyarázza, akkor nevetségessé válik.

— Sokat bakiztál már?

— Főleg eleinte. Én ugyanis angol-német szakos nyelvtanár voltam, angol nyelvű könyveket olvastam, a rádióban az angol nyelvű adásokat hallgattam, szóval 1963—1970-ig jóformán alig beszéltem magyarul. Ez nem nagyképűség, ez tény. Az érettségiző diákjaim hozták a „Pályabelépő" elnevezésű pályázati felhívást, amelyben idegen nyelvet beszélő, sportot szerető riporterek kerestettek. 3300-an jelentkeztünk, szerencsére nekem sikerült. Innen került ki egyébként Bánó Andris, Knézy Jenő, Szegvári Kati is.

— Azóta, ha jól tudom, újabb két nyelvvel gyarapodott a tudásod...

— Igen. Elfogadhatóan beszélek franciául és oroszul. Nem jól, de tudok beszélgetni, és ez a lényeg. Sőt. Ma már az angol és a német nyelvben sem a profi kiejtés a szempont, mint annak idején, hanem az, hogy jól tudjam használni. Olyan ez, mint a mozgás. A mai napig sportolok. Teniszezem, futok. Nem világszínvonalon, de én nagyon élvezem, és ez a lényeg.

— A sportot tehát élvezettel műveled, és élvezettel közvetíted?...

— Szerintem csak így érdemes...

Trencsényi Zoltán

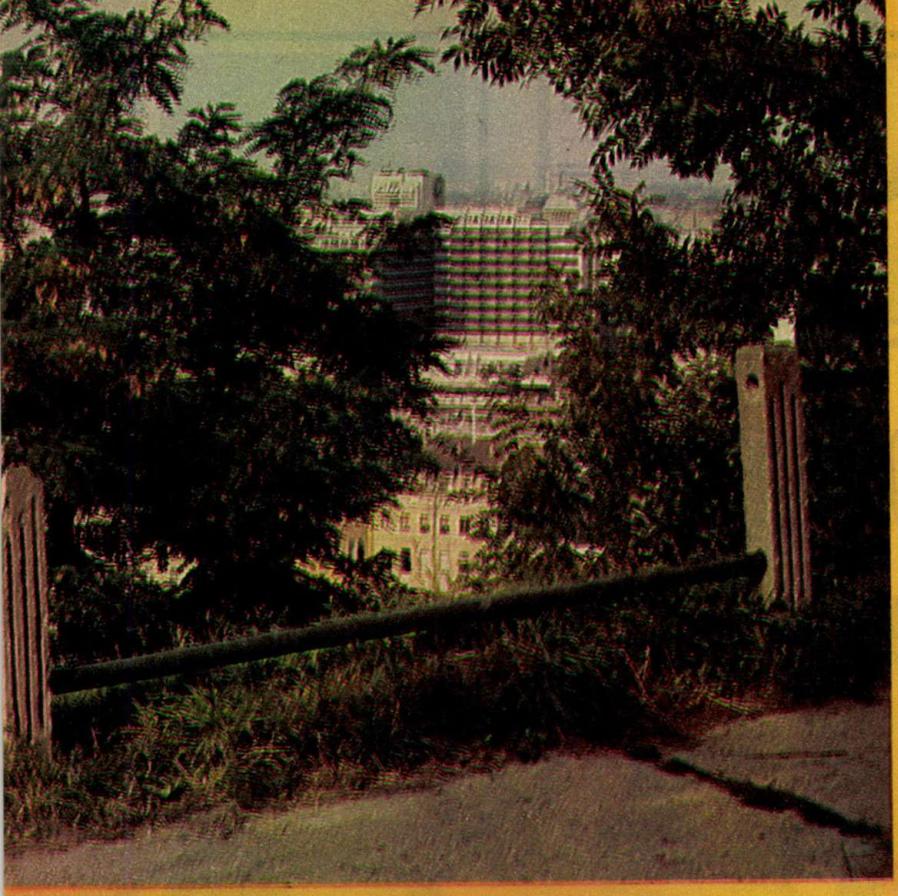

REKVIEM

A GELLÉRTHEGYÉRT

„Midőn Budának roppant bércfokáról
szédülve Pestnek tornyait tekintem,
s a száz hajókat rengető Dunát,
a nagy Dunának tündér kertjeit,
és a habokkal küzdő szép hidat,
melyen zsibongva egy világ tolong;"

Vajon megszülettek volna-e a magyar irodalom e remek sorai, ha Berzsenyi Dániel nem másfél századdal ezelőtt ballagott volna fel „Budának roppant bércfokára", hanem mostanában, gyalogosan.
Képeinket nézve, aligha.

Cs. Z. A.

KÜLDJ EGY TÖRTÉNETET!

Állati sztorik!

Szeretném – igaz történetekkel – még közelebb hozni hozzátok az állatokat. A sorozatot én kezdem el, de jó lenne, ha ti is bekapcsolódnátok a mesélésbe. Írjátok meg, ha valami érdekes történetet tudtok állatokról. Egy feltételünk van csupán, hogy a történetek igazak legyenek. Ha van fényképetek arról az állatról, amelyikről írtok, küldjétek el azt is. A legjobbakat közöljük a Pajtás újságban. Sőt az egészen kiválóak jutalmat kapnak.

A FŐDÍJ: EGY BMX KERÉKPÁR!

(Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A borítékra írjátok rá: ÁLLATI SZTORIK!)

AZ ÖREG ÉS A KUTYA

A bácsi öreg volt, hajlott hátú, lassan ballagó. A kutya fiatal, karcsú és szép. Lépteit óvatos gonddal igazította az öreghez, néha neki is dőlt a lábának, időnként a térdéhez dörzsölte fejét, s szemében fanatikus rajongással tekintett fel rá.

Megszólítottam őket. Hangom hallatára az állat szeméből eltűnt a szelídség, egy pillanat alatt fogcsattogtató, hörgő fenevaddá változott. A bácsi csak teljes tekintélyének latba vetésével tudta megfékezni.

Mit tagadjam, megijedtem. Én, akinek barátja a föld összes kutyája, ilyet még soha nem láttam. Döbbenten torpant meg barátkozó mozdulatom.

— Látom, szereti az állatokat — mondta az öreg. — Elmesélem hát a kutyám történetét, akiből kiölte az előző gazdája az emberek szeretetét. Van egy barátom, Pest környéki telke van. Gyakran lejárogatok hozzá. Úgy négy évvel ezelőtt feltűnt nekem a szomszéd telken egy kutya. Szemmel láthatóan csak a bőre tartotta össze. Levert volt, szomorú, sőt kétségbeesett, és a szemében lángolt az éhség. A gazda ordítozása napjában többször áthallatszott, útban volt neki a kutya, ütötte, verte. Nem sokáig bírtam. Átmentem, hogy a gazda jóérzésére apelláljak. A szerencsétlen jószág, mintha megértette volna a szavaimat, sírva csúszott a lábam elé. Felajánlottam egy összeget a kutyáért. A gazda nem adta. Nem adta másnap és harmadnap sem. Pedig napról napra emeltem az árat. A kutya a kerítésnél várt, érezte, hogy jövök. Minden hiába volt.

Végül a kutya oldotta meg a dolgot. Egyik nap, hogy odaértem, éppen korbáccsal verték. „Szörnyű bűnt" követett el. Lopott. Leette a tőkéről a szőlőt. Képzelheti, milyen iszonyú éhes lehetett, ha ezt megtette. A dühtől elvakult gazda kirugdosta az udvarról a kutyát, kitépte a kezemből a felkínált ötezer forintot, és berohant a házba. Ketten maradtunk az utcán, a remegő állat és én. Ölben vittem el a barátom házáig.

Hát így történt. Azóta együtt élünk ezzel az „átokkal" — fejezte be az öreg, és szeretettel megveregette az óriási fejet. A kutya, szemében valami fanatikus rajongással nézett fel rá.

Azóta is szorosan az öreg mellett ballag, lépteit gondosan az övéhez igazítja.

A többi ember megszűnt létezni számára.

Balogh Éva

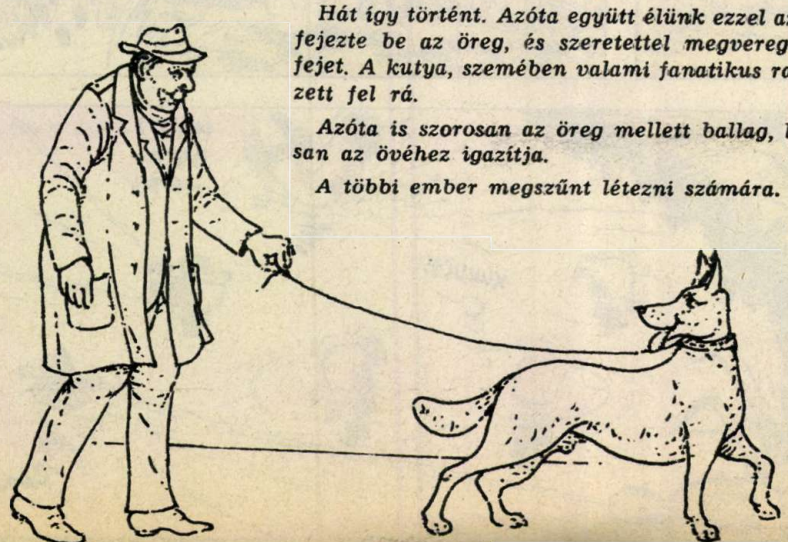

Pajtás

A Magyar Úttörők Szövetségének központi lapja.
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: DR. KIRÁLY G. ISTVÁN igazgató

87.2345

Athenaeum Nyomda — Budapest
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató
Főszerkesztő: HORVÁTH MIHÁLY

* * *

Főszerkesztő-helyettes: DR. MAJOR ÁRVÁCSKA
Olvasószerkesztők: Bogáti Péter, Cser Gábor
Tervezőszerkesztők: Czifferszky Béla, Forrai János
Főmunkatárs: Faragó György
Szerkesztőségvezetők: Nádasi Tibor (újságírók), Tóth András (fotóriporterek)
Újságírók: Magyar Katalin (kultúra), Sinkovics Ferenc (pop, rejtvény), Tarpai S. Anikó (gyermekélet), T. Puskás Ildikó (gyermekvédelem, irodalom)
Fotóriporterek: Karasz Lajos, Szalay Béla, Wagner Margit
Grafikus: Görög Júlia
Korrektor: Rohrmann Katalin
Levelező: Trencsényi Zoltán
Titkárságvezető: Batiz Zsuzsa
Adminisztrátorok: Balogh Istvánné, Sáráné Szabó Erika
Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397.
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397.
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065. Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.
HU ISSN 0030-9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg, és nem küldjük vissza.

BULL ÉS BILL

HOHÓ!
KUKUCS
KUKUCS!
AZT HISZEM, BILLNEK VAN EGY NAGY HIBÁJA!
IGEN? MI LENNE?
A KÍVÁNCSISÁG!
UGYAN! A KUTYÁKNÁL EZ NEM ANNYIRA KÍVÁNCSISÁG,...
KUKUCS!
412 A
...MONDJUK: INKÁBB EGYSZERŰ ÖSZTÖN,...
?
...AMELY MINDEN KUTYÁBAN MEGVAN...
?
PLOUF!
?!
?
KUKUCS!
HA'P! HA'P! HA'P!
Roba

Pajtás

87/33 XLII. ÉVF.

1987. DECEMBER 3. • ÁRA: 4,50 Ft

Egri Megyei Gyermekkönyvtár

ISKOLÁT CSERÉLTEM
(8–9. oldal)

COWBOY-FILMEK, ITT ÉS MOST
(18–19. oldal)

NE SÍRJATOK, REPÜLJETEK!
(28–29. oldal)

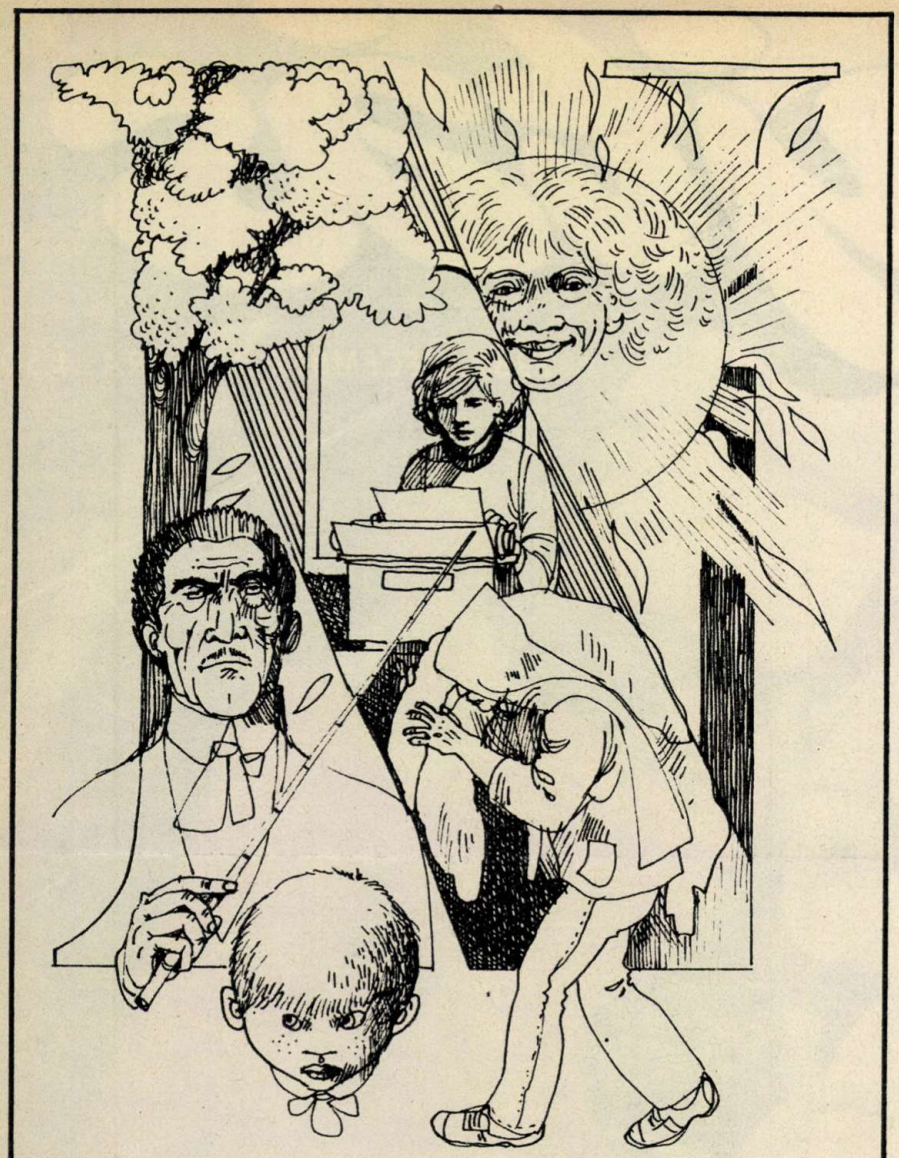

mint...

N, mint... nehéz. Válogathatnék éppen az egyéb szavak között, hiszen a Magyar Nyelv Értelmező Szótára gazdagon kínál belőlük, s az én választottam még csak nem is az első a sorban!

A sor legelején rögtön ott feszít a nádpálca. Milyen könnyű szó! Mint maga a kis gonosz szerszám. Nádból készült, és egykori tanárok igyekeztek nevelni vele az egykori tanulóifjúságot. (Használati módjára utasítást ad a k, mint... körmös.) Vagy itt van a násfa! Vélnéd: „nás"-ból (talán sásból?) készült ütőalkalmatosság. Pedig dehogy! Rég elfelejtett szavunk nzakéket jelent.

S megannyi szó akad (n, mint...), ami a tizenéves korosztályhoz köthető. N, mint nebuló (lehetséges, hogy a tanulónak a tagadása?) avagy éppen (n, mint...) növendék. Aztán meg: nevel és neveletlen (miért éppen e szópáron akad meg a szemem?). S legvégül: norma — nulla. A két szó közt nem kell okvetlenül kapcsolatot keresni.

De maradjunk csak választottunknál!

N, mint... Nehéz. Nem tudom, a nyelvtudomány ismer-e ilyet: kijelentő szó. Merthogy a „súlyos" szóban van valami sóhajtásféle. A „kemény" mögött kihívást, felszólítást érzek. A „kibírhatatlan"-ban pedig meghúzódik némi vágyakozás is.

Ám a nehéz nem sóhajt, nem hív ki, nem vágyakozik. Egyszerűen közöl valamit — életről, munkáról, szerelemről —, annyit, hogy nehéz. Nem túloz, és nem egyszerűsít. Szemedbe meri mondani, mire számíthatsz, így hát nem is szépít. S ettől egyszeriben őszintébb és kegyetlenebb lesz, mint bármelyik szavunk a rokon értelműek közül. Miként őszinte és kegyetlen az az ember is, aki szemünkbe meri mondani kis és nagy vállalásaink nehéz voltát.

Van valami tiszteletre méltó ebben a szembemondásban, hiszen nagyon is megszoktuk, hogy megkerüljük magát a szót. Körbeírjuk, körbebástyázzuk, finomítjuk. S ahogy szavunkat súlytalanítjuk, úgy légiesítjük nehézségeinket is. Hogy aztán, amikor szembe kellene nézni az igazi nehézségekkel, megfutamodjunk előlük.

Pályaválasztási tesztünk kérdései között szerepelt a kérdés: milyen pályát választanál? S a munka különféle tulajdonságai között — valami belső megérzéstől indíttatva, az utolsó helyen — az is szerepelt: nehezet. A válaszadók többsége előbb szavazott — természetesen — a finom, a kellemes, az érdekes munkára. És — természetesen — csak kevesek (száz között talán kettő, ha akadt) állították: választott pályájukon elfogadják a pályával járó nehézségeket is.

Természetesen?! A fogalmaknak micsoda keveredése ez! Hiszen nem is tehetünk különbséget könnyű és nehéz munka között. Legföljebb a pénzkeresés lehet könnyű, ám akkor az munka nélküli. Merthogy, ami munka, az — nehéz. S mi akkor fogadtuk el hivatásunkat igazán, ha ezzel a nehézségével együtt válik a mienkké. Miként az életünk, miként szerelmeink is.

És így, csakis (n, mint...) nehézségeinkkel együtt süthet ránk megérdemelten a (n, mint...) Nap. Csakis így lehetünk a szó erkölcsi értelmében (n, mint...) nemes emberek.

EGYENES ÉS GÖRBE

Két pont között
a legrövidebb út
az egyenes.
A nem egyenes,
az görbe.
Arra tanítanak,
válaszd az egyenest.
De ami egyenesnek látszik,
néha kacskaringósnak bizonyul

FÖLDÖNJÁR

Ábrándozás nélkül szinte elképzelhetetlen egy tizenéves. S a fantázia szárnyán szállva bárki bármi lehet, olyan helyekre is beléphet, ahová ember fia nem jut el. Egy bizonyos korban azonban mintha egy láthatatlan karmester intésére történne, bekapcsolódnak a képzelet tékező rakétái...

Tanúként hívom a nyolcadikosokat, hogy amit Gyömrőn tapasztaltam, napjaink igazságaként jegyezhetjük-e fel? A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola tanulóinak szavaiból azt vettem ki: egy gyerek minél közelebb kerül ahhoz, hogy ki kell töltenie a pályaválasztási lapot, álmai annál inkább közelítenek a földhöz, vagyis az élet kínálta lehetőségekhez. A hetedikes Kemény Tomi például évekig arról ábrándozott, hogy hajóskapitány lesz, a messzi óceánok hegymagasságú hullámaival mérkőzik majd, és most már szinte biztos, hogy az autószerelő szakmánál köt ki. S mert neki van még egy éve a pályaválasztásig, a világjárással tovább is kacérkodik, a kamionosok közé kíván beállni.

SZÍNPADRÓL A NYEREGBE

Kácsándi Tomi is hetedikes. Álmában gyakran áll színpadon. Gyönyörködik a tapsban. De amikor jövőjéről kérdeztem, csak ennyit mondott:

— Lovakat vagy birkákat tenyésztek majd.

— És a színpad? Ha jól tudom, téged a srácok színésznek becéznek!

Elmosolyodott.

— Ötödikes korom óta szinte minden prózamondó versenyen részt veszek. Benedek Elek Igazmondó juhász és az Erős János című mesével már több aranyérmet nyertem, de a színészetről lemondtam.

— Miért?

— Nagyapának van két lova. Amióta néhányszor átadta nekem a gyeplőt, belehabarodtam a pacikba. Nagyapának Apajpusztán egy kis ménese is van. Beteg lovakat gyógyított. Egyesek szerint „ránézéssel" támasztja fel az állatokat. Az igazság azonban az, hogy nagyon ért a lovakhoz; már a takarmányukat úgy válogatja összse, hogy az gyógyszer is. Rám is hallgatnak a lovak, ezért szeretné, ha az általános után belépnék társnak a gazdaságába.

— Birkákat is említettél!

— A barátoméknál, Varga Feriéknél kedveltem meg őket. Amikor időm volt, mentem vele legeltetni. Nagyapa szerint tenyésztésüknek most jön meg a rangja. Megígérte, hogy akkor is segít, ha a barikat választom. Szerez egy hátast nekem, mert nyeregből mégiscsak könnyebb lesz terelgetni a nyájat.

GYORSAN KERESNI...

A gyömrői Rákosmezeje Tsz országos hírű gazdaság. A megkérdezett húsz gyerek közül azonban csupán egy fiú, Szűcs Attila képzeli oda a jövőjét. Őt is a kisállattenyésztés, a fácánnevelde és a nyúlfarm vonzza.

És a többiek vajon mit akarnak? Csaknem mindegyikük a biztos elhelyezkedés, a gyors kereseti lehetőség híve. A nyolcadikos Kir Anita kereskedelmi szakmunkásképző iskolában akar továbbtanulni, ruházati eladó szeretne lenni. Kereskedelmi pályát választ magának Iván Kinga és Takács Magdi is. Kollár Csaba, Kovalecz Jancsi és Takács Attila szakmunkásképzőbe igyekszik, lehetőleg olyan szakmába, amelyik nagy pénzzel jár. Nagy Kriszti a Martos Flóra Gimnázium angol nyelvszakos osztályával próbálkozik. Ő csupán annyit módosított eredeti elképzelésén, hogy nem óvónőnek vagy tanárnak, hanem pszichológusnak készül majd, de ezt a tudományát is a gyerekek között szeretné hasznosítani, a gyerekek lelki bajait igyekszik majd gyógyítani.

A nyolcadikos Tóth Zoli

álmok

még konokul hisz abban, hogy álma egy az egyben valóra válik. Édesapja, aki az Ikarus gyárban dolgozik, hobbiból sportvadász. S Zoli kicsi korától kezdve becserkészi vele az erdőket, mezőket. Az izgalmas vadászutakon fogalmazódott meg benne, hogy nem sportból, hanem hivatásból lesz vadász és vadtenyésztő. Már nyomkeresésre tanít egy magyar vizslát, amelynek a Frakk nevet adta.

AZ UGRÓDESZKA

Az iskola, ahol beszélgettünk, Ófaluban van. A pár ezres település ugyanis tízezres nagyközséggé nőtt. Szabolcsból és más, távolibb megyékből Budapestre tartó vendégmunkások ideiglenesen itt telepedtek le. Hiszen innen könnyebben lehet fővárosi bárki.

Gyömrőt ma is ugródeszkának használják. Riportom szereplőinek többsége is „ugrásra" készül. Azt hiszem, hogy életpályájuk tekintetében megalkusznak inkább, csakhogy elkerüljenek, budapestiek legyenek.

Sorsunk alakításánál kell a megfontoltság. Így kevesebb csalódás érheti az embert. Nem tehetek róla, de azért én mégis sajnálom azokat, akik könnyen feladnak mindent, akiknek az álma idő előtt szárnyaszegetté válik.

Faragó György

Montázs: Wagner—Czifferszky

KI, MIÉRT, HOVÁ?

Megtudtam, hogy a műstoppolás önálló szakma, amit jelenleg — ráadásul — csak magánúton lehet elsajátítani, óradíjat fizetve, mintha nyelvtanárhoz járna az ember. Azt is megtudtam, hogy kevesen jelentkeznek látszerésznek, pedig két okból is választhatja az ember ezt a szakmát: egyrészt mert szereti a fizikát, másrészt mert segíteni akar embertársain. Aztán a csecsemőgondozók is kevesen vannak. Nem az iskolában, hanem a pályán. Mert háromezer-ötszáz forint a kezdőfizetés.

Amit nem sikerült megtudnom, hogy hány nyolcadikos választott magának pályát a XVI. kerületi pályaválasztási kiállítás és szakmabemutató alapján, ahol felvonultak a kerületben érdekelt vállalatok az Ikarustól a Gundelig, sőt sorompóba szálltak a kisiparosok és kiskereskedők is. Aki gyereket a helyszínen megkérdeztem, már döntött. Talán nem volt szerencsém. Igaz, az sem haszontalan, ha a kiállítás csak a már megszületett döntéseket erősítette meg.

N. T.

Fotó: Szalay Béla

AZ IKARUSTÓL A GUNDELIG

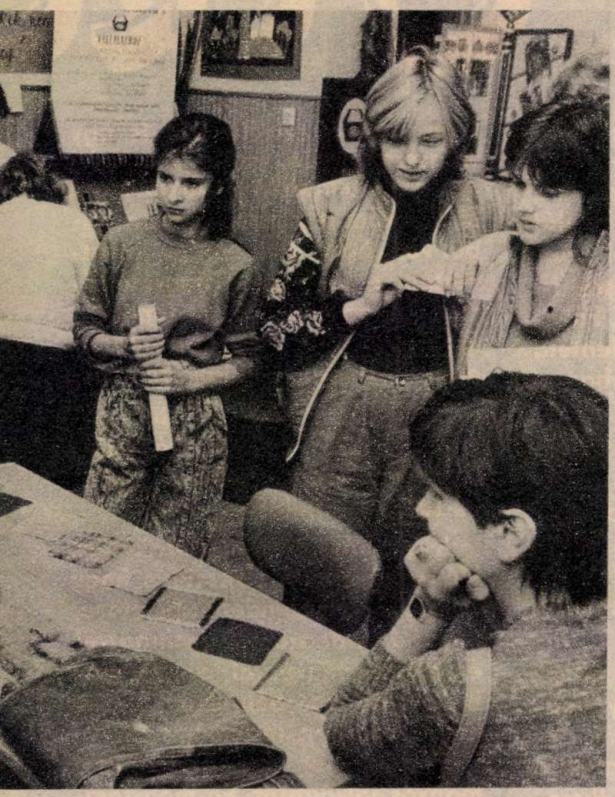

Rajt!

Az ABC-áruházban kígyózó sorból, az édesanyja mellől kipattan egy négyévesforma kisfiú, és a polcokra mutatva ezt harsogja: „Ha felnőtt leszek, szemetes leszek, és mindent megveszek, amit itt árulnak!"

Némelyek mosolyognak, mások tompa közönnyel merednek az előttük álló hátára. Az anya csitítgatja szónokló csemetéjét, ám az egyre inkább tűzbe jön, és hosszan monologizál a szemetesek gazdagságáról, s arról, hogy ő nagykorában szép, narancssárga mellényben járja majd a várost, a szép, nagy, sárga kukásautó végében állva.

Hazafelé azon gondolkodom, vajon hány éves korában fog először pályát változtatni ez a kisfiú? Akkor-e, amikor megtudja, hogy a szemetesek nem is olyan gazdagok? Vagy az fogja-e a kedvét elvenni a szemetességtől, hogy a szép, narancsárga mellényről kiderül, nagyon hamar bepiszkolódik a munka közben? Vajon akkor fordít-e majd hátat óvodáskori elképzelésének, amikor kiderül számára, hogy a szép, narancssárga teherautó fedélzetén nincs is mindig kedve fütyörészni a szemetesnek?

Gyanítom, ez a kisfiú akkor fog először más foglalkozás után nézni gondolatban, amikor mindezekről felvilágosítja valaki. Ám ha mégsem tántorítja el a valóság, nos akkor bizonyára ő lesz a város legboldogabb szemetese. Azt hiszem, irigylésre méltó ember lenne... Mert jó lenne, ha minél több lenne a munkájával elégedett, munkáját szerető szemetes, tanár, mérnök, orvos, szövőnő, eladó, pék...

S hogy kiből lesz munkáját tisztességgel és becsvággyal végző mesterember, s kiből kontár? Azt már sokszor a pályaválasztás is eldönti.

Mostanában igen sok nyolcadikost foglalkoztat a kérdés: „mi legyek?, mi leszek?, merre tovább?, hogyan tovább?". Vannak, akiket a szülői tanács vagy döntés indít el egy középiskola, egy szakmunkásképző felé. Vannak, akiket a barát, barátnő befolyásol döntéseikben. Vannak, akik rokoni, baráti, ismeretségbeli minta alapján választanak iskolát, iskolatípust. Vannak, akiknek még nincs határozott elképzelésük, csupán azt tudják, hogy ezt vagy azt a tantárgyat szívesen vagy nem szívesen, könnyen vagy nehezen tanulják.

Lesznek, akik választásukban már a kezdet kezdetén, már tanulmányaik megkezdése után röviddel csalódnak, mert anélkül döntöttek, hogy ismerték volna a választott szakmát vagy saját képességeiket, adottságaikat. Sokukból pályaelhagyó lesz, s lehet, hogy csak igen nagy kerülővel találja majd meg a neki való szakmát, hivatást. Tizennégy évesen nem könnyű dönteni, különösen nem életre szóló ügyekben.

A tanácstalanoknak, a tétovázóknak ajánlhatjuk, hogy forgassák nagy figyelemmel a mostanában megjelenő pályaválasztási tanácsadó füzeteket. Ezekben megtalálhatók nemcsak a különféle iskolatípusok, hanem a különféle ismert és alig ismert szakmák is. Aki személyére vonatkozó tanácsokat szeretne kapni, felkeresheti a fővárosban és a megyeszékhelyeken működő pályaválasztási tanácsadókat, ahol szakemberek segítenek megtalálni az egyéni képességeknek megfelelő továbbtanulási lehetőségeket.

Nem árt tudni, hogy minden szakmának, foglalkozásnak, hivatásnak megvannak a kényelmetlenségei is, az örömei is. S aki mindezzel tisztában van, azt bizonyára kevesebb csalódás érheti, mint azt, aki ezzel nem számol.

T. Puskás Ildikó

ISKOLÁT CSERÉ

A pesti lány esete, amit feljegyeztem, tanulság lehet mások számára is. Elmesélte: majdnem elrontotta az életét, amikor kitöltötte pályaválasztási lapját. Nem gondolta végig, hogy az életpályához vezető úthoz nagyon fontos, hogy megfelelő-e számára az iskola, ahol továbbtanul

„Ismerek lányokat, akik megvesznek a gyönyörűségtől, ha megszerezhetik valamelyik menő énekes aláírását vagy fényképét, de másnap könnyű szívvel elpasszolják, akár egy Sportszeletért is. Úgy cserélgetik együtteseiket, mint a ruhájukat. Én a Dollyéknál stoppoltam le, és számomra ma is ők a legszuperebbek. Állandó belépőm van a klubjukba, eljárok koncertjeikre, a szobám csak Dolly Roll poszterekkel van kitapétázva.

Anyu szerint is hűséges természet vagyok. Ő példaként a régi sulimat említi. Már két éve a belvárosban laktunk, de még mindig kibuszoztam a kőbányai Újhegyi iskolába, ahol elkezdtem a tanulást.

Mindezt azért meséltem el, mert így érthetőbb, hogy miért bőgtem át jó néhány éjszakát, amíg eldöntöttem, hogy iskolát cserélek. Nehezítették helyzetemet a rokonok és ismerősök is, akiknek a szemében a „Fazekast" otthagyni annyit jelentett, mintha a világhírű Sorbonne egyetemnek fordítottam volna hátat. Mindenki ugyanazt a szöveget fújta.

– Meghibbantál? Tudod te, hány híresség járt oda? A Fazekasban végezni ajánlólevél bármely főiskolára vagy egyetemre. A jövőd ellensége vagy?

Apu is ezt kérdezte, de őt elsősorban az bántotta, hogy megfutamodom valami elől, amit nehéznek tartok, pedig meglenne a képességem, hogy felülkerekedjek rajta. És ez nála bűnnek számít. De amikor észrevette, hogy el vagyok szontyolodva, belémkarolt, elvitt sétálni. Nem papolásból, inkább biztatásként jegyezte meg:

– Ne add fel könnyen!

Egy kis idő múlva hozzátette még:

– De ha szenvedsz, én is azt mondom, próbálkozz máshol.

A legmegértőbb anyu volt. Igaz, az ő lelki szemei előtt rettenetes példa lebegett. Egyik közeli ismerősének a fia öngyilkos lett, mert erőltették, hogy abban az iskolában tanuljon tovább, amit utált.

Nem, esetemben szó sem volt se öngyilkossági szándékról, se utálatról. Csupán arról, hogy én, a színötös, a gimnáziumban teljesen lebénultam. Az eszemmel értettem, és igazat adtam osztályfőnökömnek, aki azt hajtogatta, hogy a Fazekas-ötösöknek dupla az értékük, de duplán is kell megdolgozni értük. A szívem viszont tiltakozott az ellen, hogy még a szakköröket is úgy válasszam meg, hogy kiegészítsék a matematika-, fizikaórákat. Első zűröm a gimnáziumban abból volt, hogy ifivezetőnek jelentkeztem a kőbánya-újhegyi úttörőcsapatnál, de osztályfőnököm időpocsékolásnak minősítette az ehhez hasonló vállalkozásokat.

– Ha nem akarsz hátul kullogni, akkor nincs kószálás, őszi-tavaszi kirándulás, csak őszi és tavaszi tanulás – mondta.

A padtársammal hozakodott elő, aki fizikusnak készül, s hogy meglegyen a mindennapi ötöse, lemond videozásról, színházról és minden egyébről, ami a többieket vonzza. Sohasem láttam még a kezében regényt, a táskájában újságot, legfeljebb tudományos folyóiratot. Én meg rosszul érzem magam, ha elfelejtem bekapcsolni a rádiót, ha lemaradok valami érdekes hírről, ha nem állhatok le legalább tíz percet traccsolni a lányokkal.

Bármilyen kellemetlen bevallani, nemcsak anyuék, hanem az én hiúságom is hozzájárult ahhoz, hogy a Fazekast választottam. Ennek a gimnáziumnak a gyerekek előtt is rangja van. Nagy csalódástól mentett volna meg, ha valaki időben figyelmeztet arra, hogy címet tévesztettem. Hiszen én a felvételinél jeleztem, hogy humán érdeklődésű vagyok. Újságíró vagy pszichológus szeretnék lenni. A Fazekasban pedig, amint rájöttem, inkább tudomány-technika pártiak a tanárok.

Néhány hete másik gimnáziumba járok. És nem bántam meg, hogy változtatni merteml Lehet, hogy itt nem ér egy ötös annyit, mint a Fazekasban, de legalább jókedvvel tanulok.

Faragó György

Fotó: Karasz Lajos

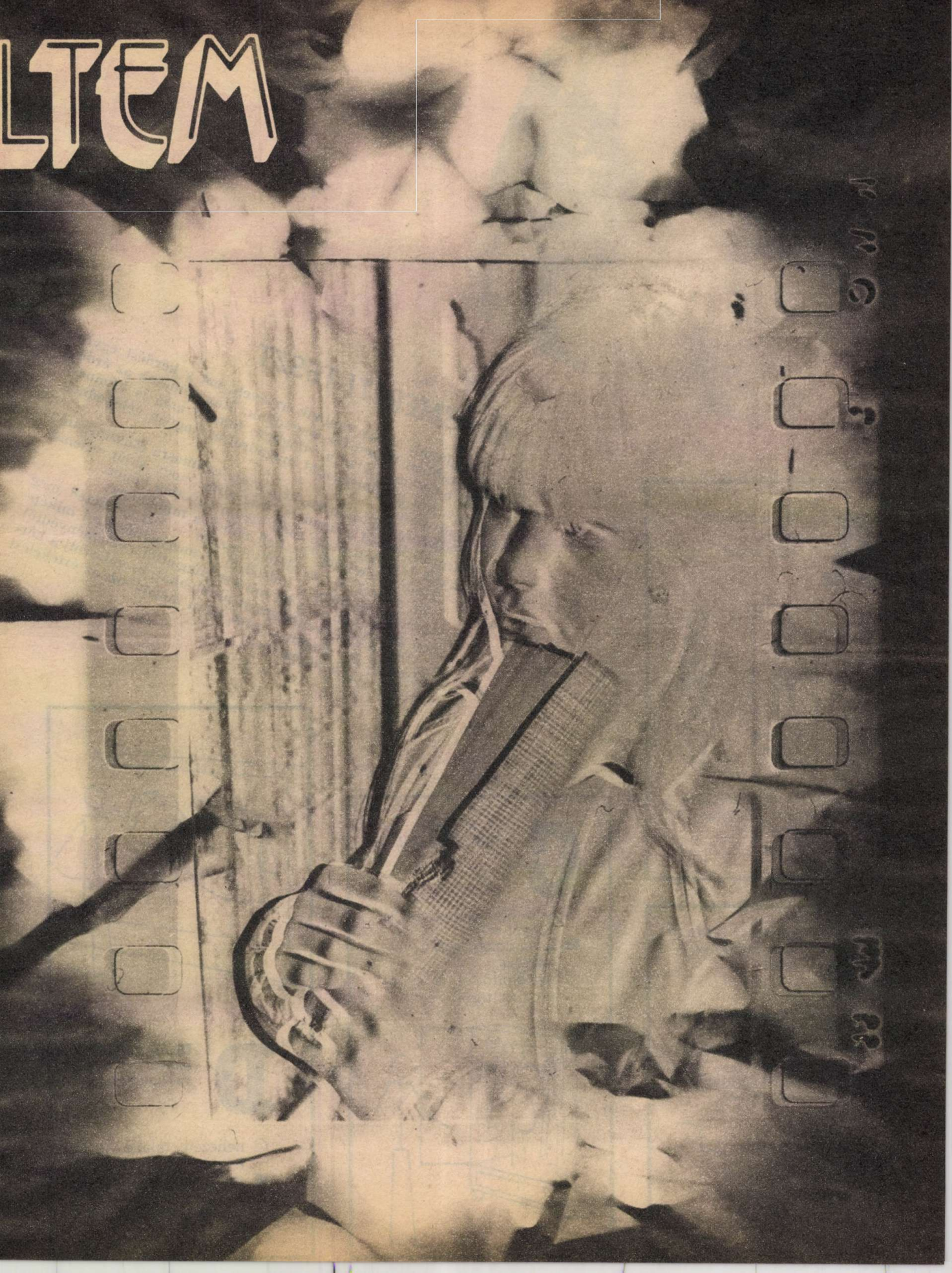
LTEM

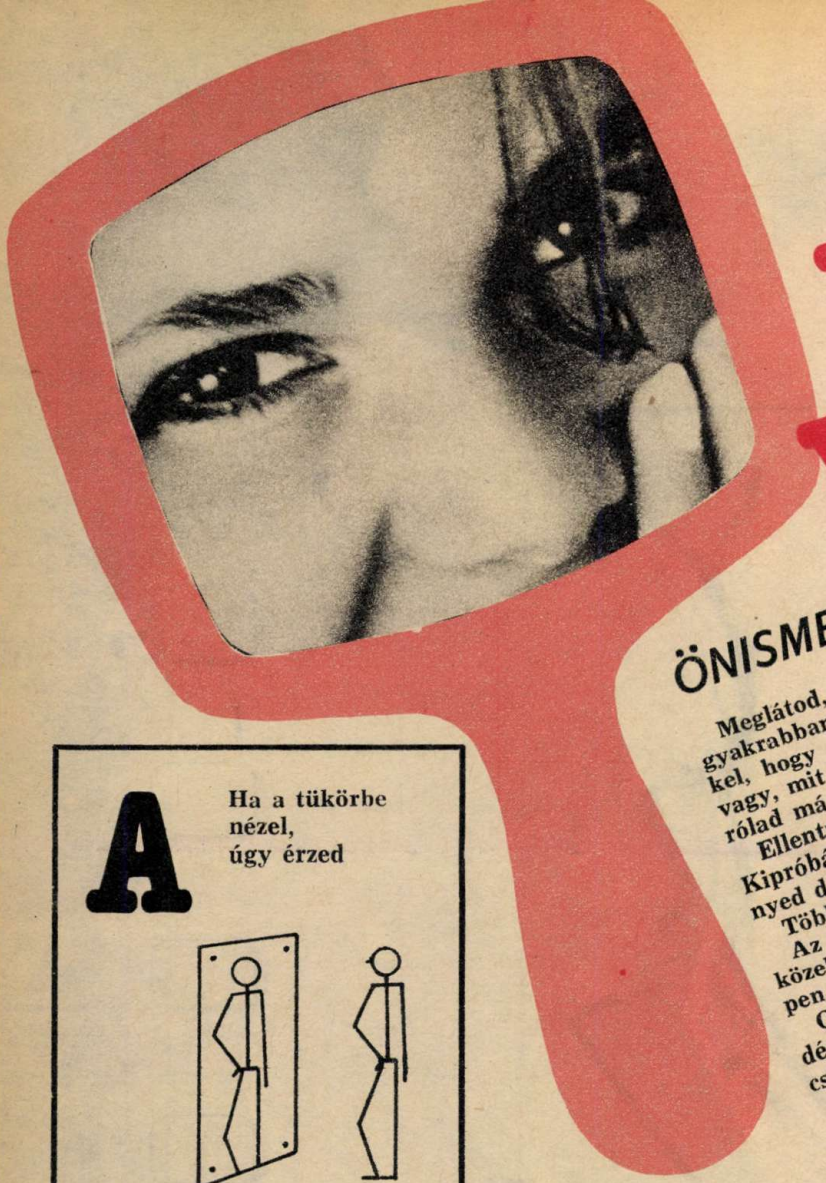

MILYEN VAGYOK?

ÖNISMERETI TESZT

Meglátod, ahogy múlnak az évek, ezt a kérdést egyre gyakrabban teszed fel magadnak. Már nemcsak az érdekel, hogy mit látsz a világban, hanem arra is kíváncsi vagy, mit gondolsz saját magadról és hogyan vélekednek rólad mások.

Ellentmondó-e a két kép, vagy egymásra csúsztatható? Kipróbálhatod magad is! Segítünk: hogy saját véleményed darabjait össze tudd szedni egyetlen képbe. Több „szemüveg" is kell ehhez a munkához! Az elsővel — az alábbi teszttel — azt nézheted meg közelebbről, hogy a külsődről, a megjelenésedről mikép-pen gondolkodsz, és mi minden függ ettől a véleményedtől. Olvasd el figyelmesen az alábbiakat, és válaszolj a kérdésekre! Ha őszinte akarsz lenni magadhoz, az értékelést csak a végén nézed meg!

A

Ha a tükörbe nézel, úgy érzed

○ jobb lenne elrohanni,
● egy kicsit változtatni kell magadon,
□ jól nézel ki.

B

Ha rossz a lift, arra gondolsz, hogy

○ nagyon elfáradsz majd a lépcsőn,
● ki lehet bírni a lépcsőzést,
□ a testmozgás kifejezetten jót tesz neked.

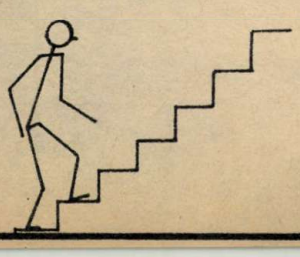

C

A reggeli öltözködésnél

○ soha nem tudod, mit is vegyél fel,
● kigondolod, aztán változtatsz,
□ rég döntöttél, és gyorsan felöltözöl.

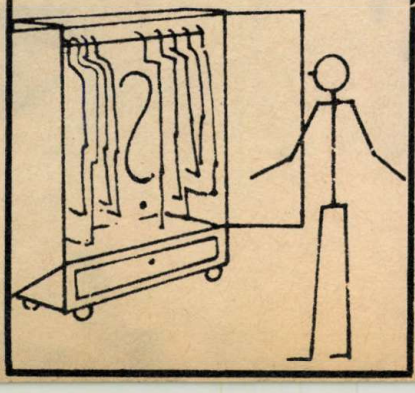

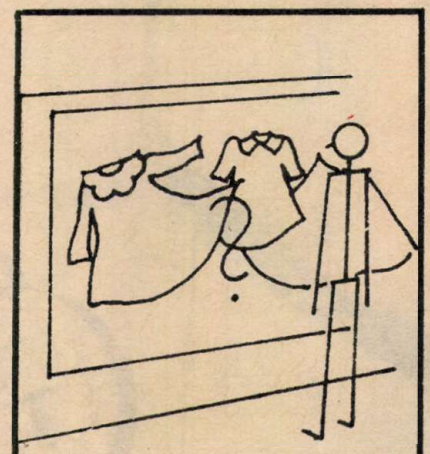

D

Ha új ruhát kapsz, az üzletekben:

○ nehezen találsz megfelelőt,
● jól körülnézel, és választasz,
□ már rég kinéztél valamit.

E Mindenkin van valami, ami szép. Rajtad?

○ semmi,
● annyi mint bárkin,
□ másoknál jóval elégedettebb lehetsz.

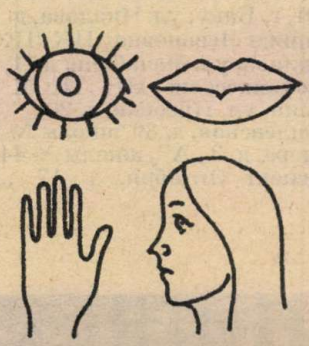

F Amikor a mérlegre állsz, azt gondolod:

○ már megint híztál (vagy: de sovány vagy megint),
● lehetnél egy kicsit megfelelőbb súlyban is,
□ a súlyoddal minden rendben van.

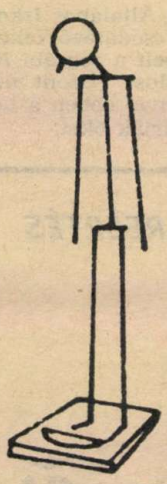

Az alábbiak alapján számold össze, hogy az összes válaszod hány pontot ér:

○ = 1 ● = 2 □ = 3

ÉRTÉKELÉS

6—8 PONT:

A megjelenéseddel nagyon elégedetlen vagy. Nem tetszel magadnak. Emiatt hol szomorkodsz, hol dühöngsz. Ezek a sötét gondolatok sokat foglalkoztatnak. Emiatt bátortalan vagy, nem mersz beszélgetést kezdeményezni senkivel. Izgulsz, ha valamit el kell intézned. Elkeseredett és tehetetlen vagy, nem érzed magadat képesnek arra, hogy mozdulj és tegyél magadért valamit.

8—16 PONT:

Elfogadod a külsődet (minél több a pontod, annál jobban). Igaz, akadnak kételyeid is, s ezeknek megfelelően hol jobban, hol rosszabbul érzed magad a bőrödben — s így a világban is. Néha nagyon nekikeseredsz, máskor könnyen megvigasztalódsz. Ilyenkor vagy megpróbálod elfogadni a helyzetedet, vagy megkísérled, hogy változtass rajta. Az utóbbi sikere attól függ, hogy lesz-e megfelelő akaraterőd, és eléggé kitartó leszel-e. Ettől függ az is, hogy érzed magad a bőrödben és a környezetedben.

17—18 PONT:

Elégedett vagy arcoddal, alakoddal, megjelenéseddel, s úgy érzed, mindig jól öltözködsz. Mindez tetszik neked: önmagaddal s a világgal jóban vagy. Így aztán szívesen forgolódsz társaságban, érdeklődő vagy, s mások figyelmét is magadra tudod vonni. Környezeted kiegyensúlyozottnak és vidámnak ismer.

MIT TEHETSZ MAGADÉRT?

Ha „megtudod", hogy milyen vagy, ne rémülj meg, és ne „szaladj el" önmagadtól.

Ehelyett nézzük meg együtt, hogy mit tehetnél.

— Győződj meg arról, hogy a kép, amit magadról rajzolsz, hiteles-e! Próbáld felidézni, mit gondolnak rólad a szüleid, testvéreid, barátaid, osztálytársaid. Akadnak-e olyanok, akik másképp látnak téged? De ha a helyzet tényleg katasztrofális, így kell maradnia? Ne hidd ezt, hanem cselekedj! Például: álldogálj a tükör előtt, és döntsd el, mi áll neked a legjobban; adj magadra, s válaszd meg körültekintően, milyen holmit viselsz: próbálj ki új frizurát, ismerkedj meg az érdekes, izgalmas öltözködés varázsával. Ha elszomorodsz, ne finom falatokkal kárpótold magad, hanem vezesd le bánatodat futással, tornával — még akkor is, ha ez eleinte nehezedre esik. Hidd el, utána rózsásabbnak látod a helyzetedet, mert tettél valamit célod érdekében. Fordulj tanácsért a hozzád közel állókhoz. (Hozzánk is bizalommal fordulhatsz levélben.)

— Idézd fel, tartsd szem előtt olyan valakinek a példáját, aki változtatni tudott külsején. És ne felejtsd: csak annak lehet segíteni, aki maga is akar változtatni!

— A legfontosabb, hogy semmiképp ne törődj bele a gondolatba: „én már csak ilyen vagyok". Változz, fejlődj! Kutass fel minden lehetőséget erre! Nézz körül környezetedben, hogyan csinálják mások!

— Az életkorodra jellemző hangulatváltozások, úgy látszik, téged sem kíméltek. Ez természetesen nem zárja ki, hogy ettől függetlenül sem mindig vagy elégedett magaddal. Itt az ideje, hogy mérlegelj és dönts: mi írható a valóság és mi a hangulatod számlájára? (Néha mindenki feketén látja a dolgokat...)

— Gondold át, milyen szeretnél lenni, és milyen lehetnél. Ennek megfelelően dolgozd ki célkitűzéseidet, s találd ki az oda vezető utakat. (Támaszkodhatsz szüleid, tanárod vagy a pszichológus tanácsaira is.)

— Láss hozzá mielőbb, van benned elegendő lelkierő és optimizmus. Sikerülni fog!

— Szerencsés vagy, látszólag nincs mit tenned.

— Mégsem árt alaposan mérlegelni:

az önmagadról kialakított jó véleményed megfelel-e a valóságnak,

hol vannak azok a pontok, ahol a véleményed felülvizsgálatra szorul. Hol léphetnél tovább, hogyan lendülhetnél még jobban formába.

— Ne feledd: fenn kell tartanod azt a szintet, ahova egyszer már eljuttottál. Abból egy jottányit se engedj! Ezért is meg kell dolgoznod!

Add tovább!

HULLANAK A LEVELEK!

Az erdőkben és a tereken ősszel hullanak a levelek, a szerkesztőségben évszaktól függetlenül.

CSAK ÍGY TOVÁBB! jeligével érkezett a következő: „Csókolom! Sziasztok! Szerintem is maradjon meg a Bizalom rovat. De azért az is jó volna, hogyha több pop is volna. Ezen hogy lehetne segíteni? (...) Legyen öt oldallal több a Pajtásban, így akkor ne 31 oldalas legyen, hanem 36. És akkor ne 4,50 Ft legyen, hanem 5,50 Ft. Remélem, így van megoldás!!"

Igazad van! Kell a sok pop! De kell a tudomány is, meg a rejtvényrovat is, meg a jobbnál jobb cikkek tömkelege. Képzeld el, hogy hány síkedvelő várja például az újabb síiskolát! Persze a kettőt össze is vonhatnánk: POP-SÍ rovat...

PINTYE MÁRTI, KÖRÖSSZEGAPÁTI. A fél év alatt elkészült bitumenes pályához gratulálunk. Példát vehetne rólatok sok felnőtt építőmunkás...

CSIZI DÓRA, DUNAÚJVÁROS. Uszkárt szeretnél, anyukádék nem engedik. Kutya egy helyzet! Szerintem, igérd meg a szüleidnek, hogy a kutyus minden gondját te viseled, eteted, hajnalonként pisilteted, tisztán tartod. Ne-

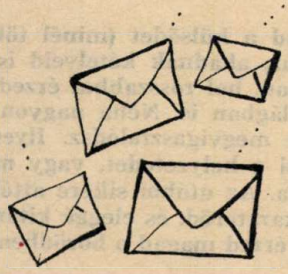

hogy azt higgyék, hogy csak az első hetekben akarod babusgatni, aztán kutyába se veszed!...

SMÁRLECKE. Smárleckédet köszönjük és közöljük: „Nem kell hozzá más, csak két szerelmes!!! száj, egy kis ölelés, simogatás, két nyelv (egy fiú és egy lány), ezt jól keverd össze, egy kis hangulat és bátorság. Ennyi az egész!"

ROCKER SZÍV. „Ha most az egyszer nem lesz teli az egész Pajtás kemény rockkal! Akkor végzek magammal Én egy 12 éves rocker vagyok De annyi erő van bennem, hogy az apám pisztolyát felhúzom és a ravaszt meghúzom!!! Hát ennyit akartam."

A „ROCKER SZÍV" jeligéjű levél írójának üzenjük, hogy a lapban persze lesz majd kemény rockról is szó, addig is nyugtassa meg őt „Noci" aláírású levelünk szerzőjének mottója: „Amíg a föld kerek, mindig lesznek rockerek!" (Meg persze tökfejek...)

BARÁTSÁG-POSTA

Levelező partnereket kerestek a Szovjetunióban? Íme néhány cím:

Гаджиева Севиль Рустам кызы; ЦК ЛКСМ Азербайджана — 370601, г. Баку, ул. Чкалова, д. 23,

Харатишвили Марина Левоновна; ЦК ЛКСМ Грузии — 380004, г. Тбилиси, ул. Мачабили, д 11,

Порквели Тийт Йохаинесовиэ: ЦК ЛКСМ Эстонии — 200001. г. Таллин, ул. Креоски, д. 20,

г. Москва, ул. Б. филевская, д. 39, школы № 71;

г. Курск ул. Блинова, д. 3 „А", школы № 44;

г. Кемерово, проспект Октября, д. 17 „А" школы № 31;

BÁBJÁTÉK ESZPERANTÓUL

A celldömölki Gayer Gyula Általános Iskola bábcsoportja Devecsery László „A csodatévő fakéreg" című játékával szép sikerrel szerepelt a zágrábi Nemzetközi Eszperantó Bábfesztiválon. Most viszont németül tanulnak egy másik darabot, mivel ebben a tanévben az ausztriai Güssig városkába várják őket.

HÓSZOBRÁSZ VERSENY

Versengésre hívjuk az ország legügyesebb hószobrászait, vállalkozó kedvű baráti, úttörő- vagy iskolai közösségeket. Építsetek hóból minél nagyobb, minél ötletesebb szobrot. Alkotásotok bármit ábrázolhat. Műveteket fényképezzétek le, és a fotót küldjétek el a Magyar Úttörők Szövetségéhez (1388 Budapest, Pf. 72.). A borítékra írjátok rá: **Hószobrász verseny.** A fénykép legfeljebb 9×13 cm-es fekete-fehér felvétel legyen. A kép hátoldalán tüntessétek föl az alkotók nevét, életkorát, címét és a szobor méretét. Egy közösség több pályaművel is versenyezhet.

Beküldési határidő: 1988. február 29.

A legjobbnak ítélt alkotások készítői között 20–20 db 200 forint értékű ajándékcsomagot sorsolunk ki.

A főnyeremény: egy háromezer forint értékű sportszercsomag. A legjobb műveket bemutatjuk a Pajtásban.

MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGE

EGY KIS FÉLREÉRTÉS

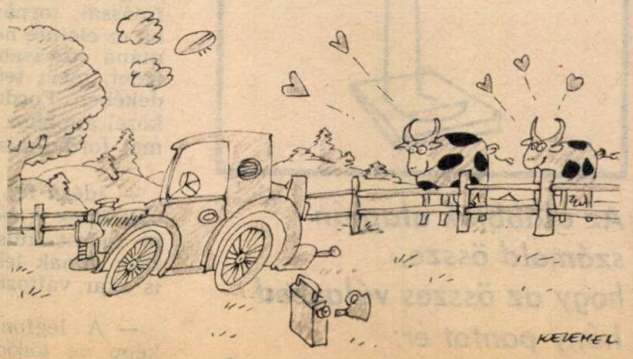

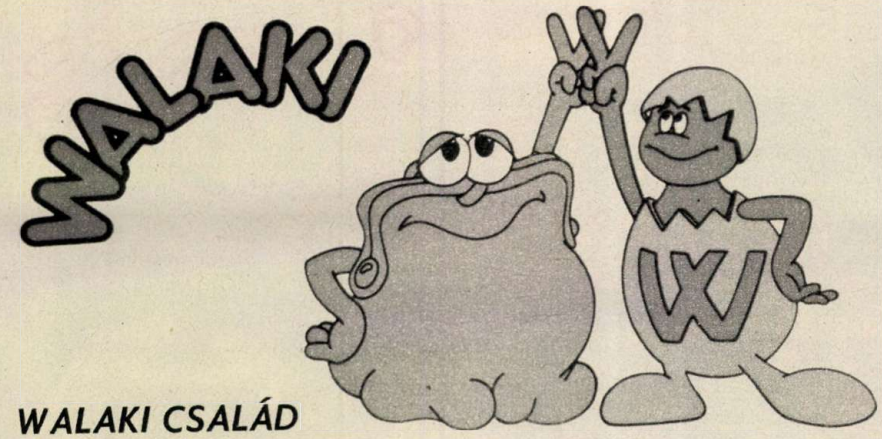

WALAKI CSALÁD

Kezdetben volt a semmi, aztán lett a Walaki. Pontosabban Walaki és Buksza, a két teljesen eltérő karakterű figura. De az Állami Energetikai és Energiabiztonság-technikai Felügyelet nem tudott választani. Készítettek hát két reklámfilmet, s bemutatták a gyerekeknek. Igen ám, de a két kedves HŐS között ők sem tudtak dönteni. (Én se tudnék.) S mert mégis muszáj volt, végül is ez a kissé csámpás, lúdtalpas Walaki lett az első számú barátunk (mert Buksza megmaradt másodiknak), az energiamegtakarító haver.

Az Energiafelügyelet rögtön tizenkét filmje főszerepére szerződtette, s kiírt őkelme személyére egy pályázatot. Walakinek napja is lett, szeptember 6-a, melyre dugig megtelt a Petőfi Csarnok (utoljára a Z'Zi Labor aratott itt ekkora sikert). A pályázat nyertesei a képregényekért, társasjátékokért, képekért, plakettekért, szobrokért ekkor vették át a díjakat. Az első helyezettek közül ketten személyi számítógépet magnóval, ketten BMX kerékpárt, s szintén ketten ennek megfelelő értékű sportfelszereléseket kaptak.

Ám nemcsak a több mint hatvan nyertes nem távozott üres kézzel. Walaki képeslapokat, órarendeket, füzetborítókat, blokkokat, jelvényeket, címkéket, naptárakat ajándékozott. Töméntelen mennyiségben. Ezután jött az első jelzés. Walaki őrsöt szeretnének alakítani. Szülők és gyerekek érdeklődtek: van-e akadálya?

Természetesen nincs. A Walaki őrsöket az Energiafelügyelet ellátja jelvénnyel. Ez egyúttal megkülönböztetés is. Jelzés, hogy ők Walaki családjába tartoznak. A jelvény kötelez. Arra, hogy energiatakarékossági ügyeletet tartsanak az iskolában, lakóhelyükön, elzárják a fölöslegesen folyó vízcsapot, leoltsák a villanyt, télen becsukják az ablakot, s figyelmeztessék társaikat is.

S ha valakinek, valakiknek tanács, segítség szükséges, ha többet szeretnének tudni Walakiről, a következő címre írjanak: Energiafelügyelet, Budapest, Köztársaság tér 7., 1081, Balogh Éva főelőadó.

VANNAI LÁSZLÓ ZENÉJE ÉS VERSE:

Megjött már a Télapó

Hátizsákja oly nehéz,
minden ablakon benéz,
a sok gyermek alszik már,
vajh, reggelre mit talál?

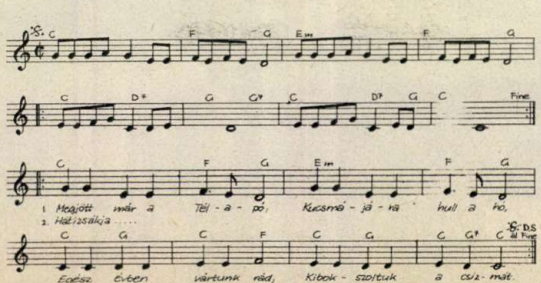

Miről tárgyalnak majd, és miért fontos ez nekünk? – kérdezték tőlem sokan azt követően, hogy december 7-re kitűzték a szovjet–amerikai csúcstalálkozót. Nos, Gorbacsov főtitkár és Reagan elnök washingtoni találkozása nyomán sem „tör ki a világbéke" – de Földünk biztonságosabb hellyé válhat.

Miért? Sok évi tárgyalás után megegyezés született a közepes és rövid hatótávolságú atomfegyverzetek felszámolásáról. Ezeknek a fegyvereknek a java az utóbbi néhány esztendőben tűnt fel Európa földjén. Olyan rövid idő alatt (8–15 perc), vagy oly észrevétlenül érhetik el a másik fél területén lévő célpontokat, hogy gyakorlatilag nem hagynak időt a politikusoknak még arra sem, hogy maguk döntsenek a válaszról. Még ki sem vizsgálhatják, mi repül feléjük, az már robban is. Így automatikus berendezésekre kellene bízni a riposztot. Végül a világ sorsa néhány számítógép helyes működésétől függött volna.

A Washingtonban aláírandó megállapodást „dupla nulla megoldásnak" nevezik, mert sem a közepes (1000–5000 km) hatótávolságú, sem az annál rövidebb (500–1000 kilométer) távolság megtételére alkalmas rakétanukleáris – atom-robbanótöltetet hordozó – fegyverből nem marad Földünkön. Ám ezek a teljes atomfegyverkészletnek alig 3 százalékát teszik ki.

Washingtonban éppen ezért már a további lépésre összpontosítja figyelmét Reagan és Gorbacsov: a földrészközi atomrakéták számát akarják a felére csökkenteni – hiszen ezek a legpusztítóbbak. Előrelépni csak akkor lehet, ha közben az amerikaiak nem fejlesztik ki az új, még költségesebb fegyvereket, a „csillagháborús" – az űrben elhelyezendő – katonai eszközöket.

Mindez már a jelenre is vonatkozik, de főleg a jövőt érinti. Márpedig nem mindegy, milyen világban lesztek felnőttek.

Baracs Dénes

ÜVEGPARÁD

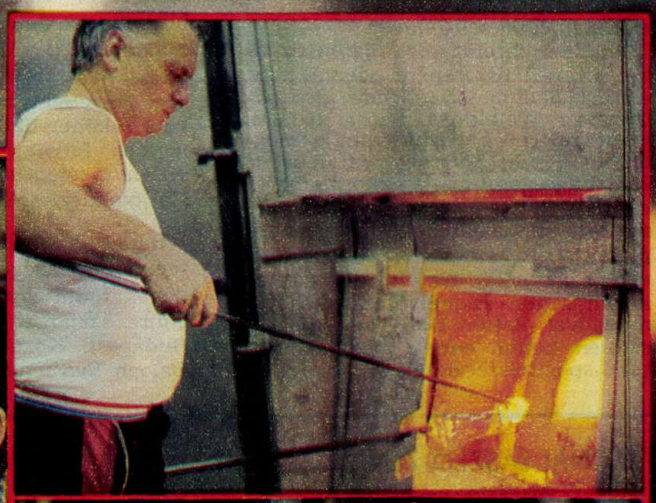

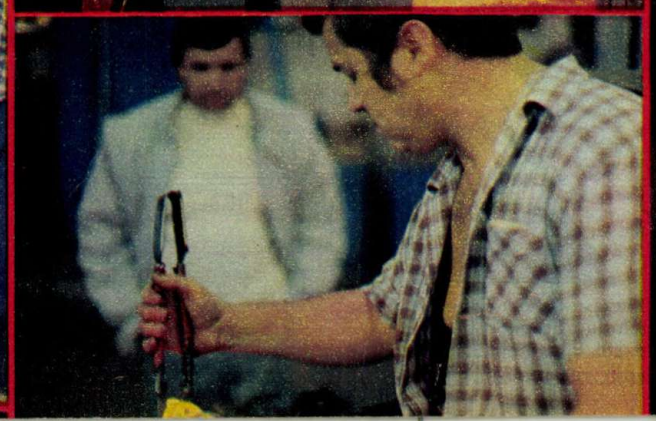

Mintha léggömbfújó versenyt tartanának egy cirkuszi porondon. Csak éppen ezek egészen különleges „lufik": kezdetben fehér fényűek, azután lassan sárgába, majd narancssárgába váltanak, hogy végül színtelen-átlátszóan elveszítsék saját ragyogásukat, és már a rájuk eső sugarakat verjék, tükrözzék vissza. Domború, szilárddá dermedt tükrükben kicsiben mutatják az ácsolt, kerek emelvényt, a nyáriasra vetkezett férfiak tempós mozdulatait az emelvényen, s középen,

ahonnan minden fakad:

a kemencét, melynek nyitott ajtóin forróság és ragyogás sugárzik kifelé. Melyből időről időre, hosszú cső végén kimerítenek egy cseppnyit, hogy újabb léggömböcske formálódjék belőle... Kézbe venni egy ilyet! Inkább ne, ha nem akarsz a bőrödnek búcsút mondani.

Hanem keressük meg a rendet, amelyet sejtet a látszatra összevissza járkálás és mozgás célszerű kiszámítottsága! Tehát: az első odavarázsolja a másfél méternyi cső végére a cseppnyi fényt, és odaadja a másodiknak, aki azt kis gömböcskévé fújja. Ezt az első megint

belemeríti a tűzbe:

most már egy izzó gömböt húz elő, és azt adja a harmadiknak. Az meg egy vízben áztatott, fából készült formába rejti el, forgatja, fújja, s mikorra előkerül az iménti gömb, körte alakja lett, és megnőtt. A végére megint egy fénylő csepp: rudacska lesz belőle. Annak a végére is egy kis izzó anyag, abból egy korong kerekedik, a talp.

Megint kész egy üvegkehely. Jön egy asszony, hosszú nyelű fogóval, óvatosan fölcsippenti vele, elviszi pár lépésnyire, és kemencébe rakja. Csak az már nem olvasztó, hanem hűtő kemence, az innenső vége forró,

a túlsó vége langyos:

lassan haladva egyenletesen hűl ki benne a kész üveg. Ha nem így történne, kapjuk a felvilágosítást, a keletkező belső feszültség megrepesztené a kelyhek vékony falát.

Az üveg színtelen. Elő lehet állítani anyagában színes üveget is úgy, hogy a kvarchoz az olvasztás előtt adalékot kevernek, de ezzel a Parádi Üveggyárban nem foglalkoznak. Ami szín az itteni

terméken van, azt a festők viszik rá. Ők is használnak kemencét, hő rögzíti a festéket az üvegen. Ebben nincs több,

csak hatszáz fok:

semmiség, mondja ajkát bigygyesztve kísérőnk. Közben, egy óvatlan pillanatban megérintünk egy hőkezelésre váró vázát. Mintha viaszpor peregne az ujjunk alól, s az áruló ujjlenyomat ott maradt, eltüntethetetlenül ott éktelenkedik a váza falán... Álljunk odébb, amíg nagyobb kárt nem teszünk!

Csiszolással is díszítik az üveget. Aminél az ember sokáig csupán egyetlen keményebb anyagot ismert: a gyémántot. Azzal karcolta, csiszolta rá finom vonalú rajzait. Már vannak az üvegnél keményebb fémötvözetek, de itt ma is

gyémánttal csiszolnak:

igaz, nem ékszerbe valóval. Ipari gyémánt a sebesen forgó csiszolókorong éle, virágszirom mintát mar éppen sivítva egy tál oldalára, a tál nehéz, és a kéznek, amely tartja, egy műszer pontosságával csak millimétereket szabad mozdulnia, a munkapadon támaszkodó könyök körül kis tócsába gyűlik az alkaron végigcsorgó hűtőfolyadék.

— stb —

Fotó: Wagner Margit

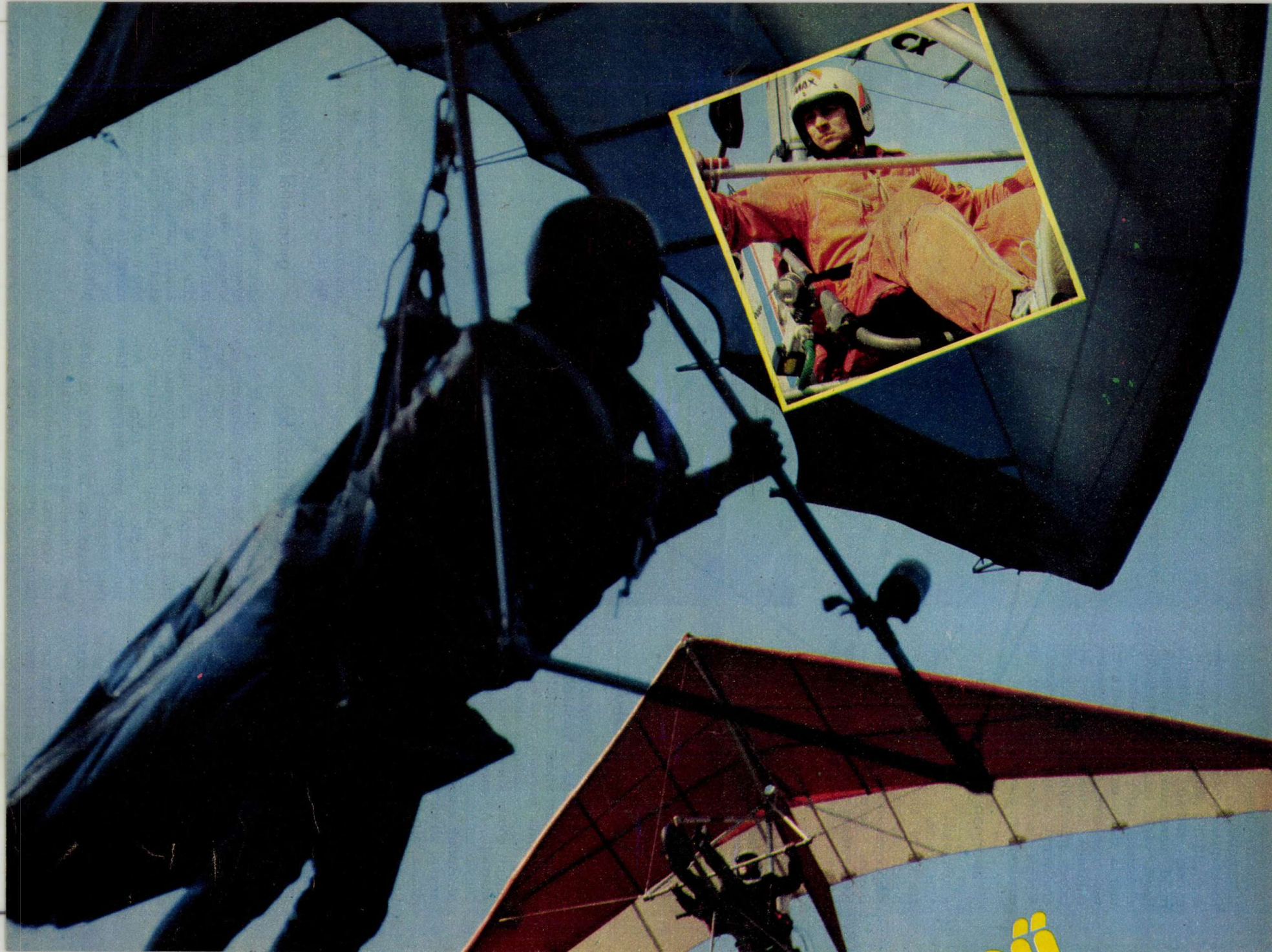

KÉTÜTEMŰ SÁRKÁNYOK

SZALAY BÉLA KÉPRIPORTJA

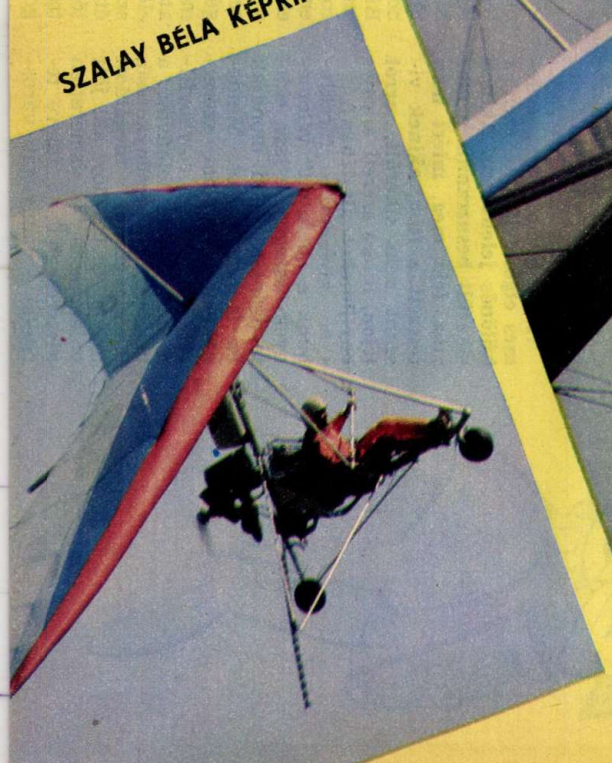

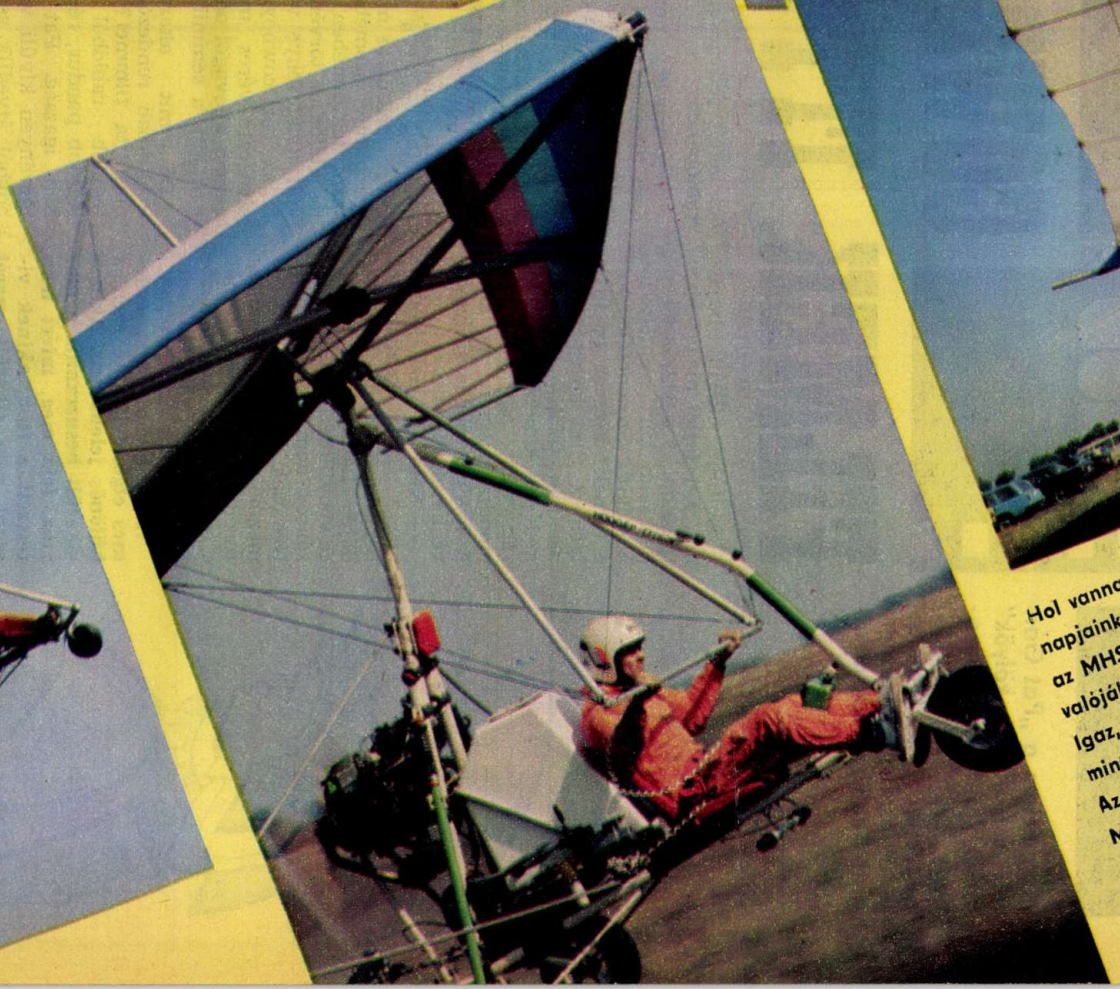

Hol vannak a néhai hétfejűek napjaink kétüteműitől! – legyintenek az MHSZ repülői. Hiába okádtak tüzet, valójában még csak repülni sem tudtak. Igaz, éppúgy nem voltak veszélyesek, mint mai motortestvéreik. Azok számára persze, akik értettek a nyelvükön. Mint például a mesék hősei, a legkisebb fiúk, vagy napjaink nagyjai, a repülő emberek.

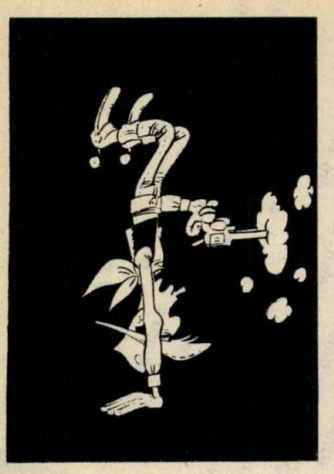

Pajtás

FILM-KLUB

Megnéztem a „Pat Garrett és Billy a kölyök" című filmet. (Csak tizennégy éven felülieknek!) Kegyetlen film. Kíméletlenül leszámol a vadnyugati cowboyromantikával.

COWBOY-FILMEK, ITT ÉS MOST

Zsoltnak sikerült bejutnia. Fél fejjel magasabb a társainál, s a jegyszedő éppen nem kért személyazonosságit. Szerencséje volt a fiúnak? Először azt hitte igen, a film közepe táján azonban felállt, és rosszkedvűen kiment a moziból. „Ez nem az igazi" — mondta letörten, és kezét farmerje zsebébe süllyesztve hazakullogott.

— Nem az igazi! Nem az igazi? — visszhangzott bennem felkiáltó- és kérdőjel. Láttam egy olyan cowboyfilmet, amit a közönség nem bírt elviselni. Nemcsak Zsolt távozott a moziból, fiatalok, felnőttek túródtak kifelé a sötétből, s az amúgy is kongó nézőtéren talán négyen, ha maradtunk.

Azt hiszem, fiúk, érdemes elgondolkodni ezen a különös jelenségen. Akinek sikerült besurrannia a moziba, írja meg, miért nem tetszett a film, akinek viszont nem sikerült, arról írjon, miért szereti a cowboyfilmeket általában!

A következő filmklubunk a „befutott" vélemények összegezése lesz, előtte azonban hadd mondjak én is pár dolgot. Mindenekelőtt bevallom, szerettem, szeretem a cowboyfilmeket. Mindig elbűvölt a vagány, keménykötésű, igazságérzettel megáldott magányos cowboy, aki jött valahonnan az ismeretlen messzeségből, s földre terítette a vadnyugati városka lakóit rettegésben tartó rablóbandát.

A jó cowboy nem lágy, nem türelmes, nem kedves. A jó cowboy kemény megpróbáltatások árán edződött acélosra, barázdált homlokán ott sötétlik a végzet, lassú, nehéz lépteiben veszedelem csikorog. Külső megjelenésre épp olyan, mint az ellenség; kalapja, csizmája, farmernadrágja, mint a gonoszé, csak a tekintete más. Összeszűkült szemében, elszánt tekintetében a halálos ítélet, a törvényen kívüli ítélet fénye villámlik. És az igazi cowboy, miután elvégezte véres munkáját, némán ellovagol oda, ahonnan jött, a semmibe.

De mit akart Sam Peckinpah rendező ezzel a másfajta filmmel? Hogy a legjobb rablóból lesz a legjobb pandúr, régi mesebeli igazság. Pat Garrett törvényen kívüli vad cowboyból átvedlik seriffé, ám Billy olyan akar maradni, amilyen volt, amilyenek cowboy ősei voltak. Szabad ember, aki ha megsértik, előkapja coltját, és lő. Billy a gazdag földbirtokosok rettegett ellensége, a szegénylegény bandita, aki most e filmben hajdani atyai barátjával, a seriffé előlépett Pat Garrett-tel áll szemben. S a mester, aki őt gyilkolásra, rablásra, törvényen kívüliségre megtanította, aki rafináltabb és gonoszabb volt nála, most is erősebb: Billynek pusztulnia kell.

Nem tudunk elérzékenyülni a halálán, pedig a séma szerint Billy lenne a jó cowboy. Csakhogy ez a film nem a megszokott panelekkel dolgozik. Billy hidegvérű gyilkos, aki nemcsak a szadistákat, a velejükig romlottakat teszi el láb alól, hanem mindenkit, aki féktelen, önző szabadságeszményét veszélyezteti. Persze, hogy el kell buknia, de hát miért pont Garrett által, aki ha lehet, még félelmetesebb, még gonoszabb bandita, mint ő? Hol itt a cowboyfilmek romantikus harci fölállása?

Ebben a filmben nincs jó és rossz, itt csak emberek vannak, durva lelkű, elvadult rablók, golyózáporban forgolódó tehenészlegények, akiknek megkeményedett az ingük a kosztól és a vértől. Ez a film kiélezetten bár, de olyannak igyekszik bemutatni a vadnyugatot, amilyen valójában lehetett: véresnek, kegyetlennek, törvényen kívülinek, embertelennek. Nem tetszett ez a mozi a közönségnek, mert a föllemelt colt ezúttal illúzionkat sebezte halálra.

Fájdalmas, tudom, ámbár az sem baj, ha néha szembesülünk az igazsággal. Vagy tévednék? Vitassuk meg!

Várom leveleiteket. A borítékra írjátok rá: Filmklub.

Magyar Katalin

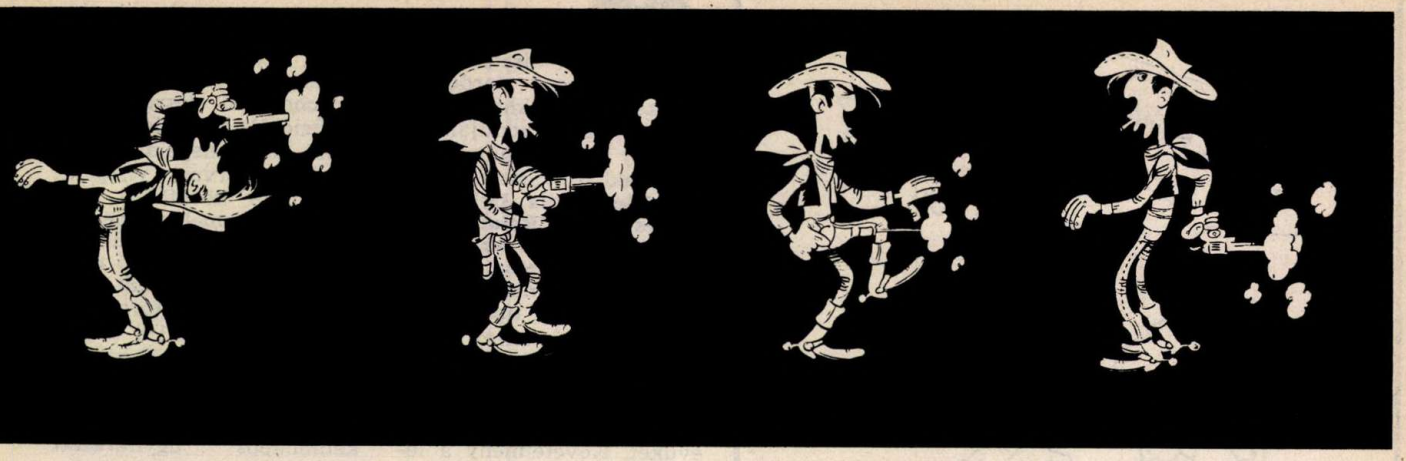

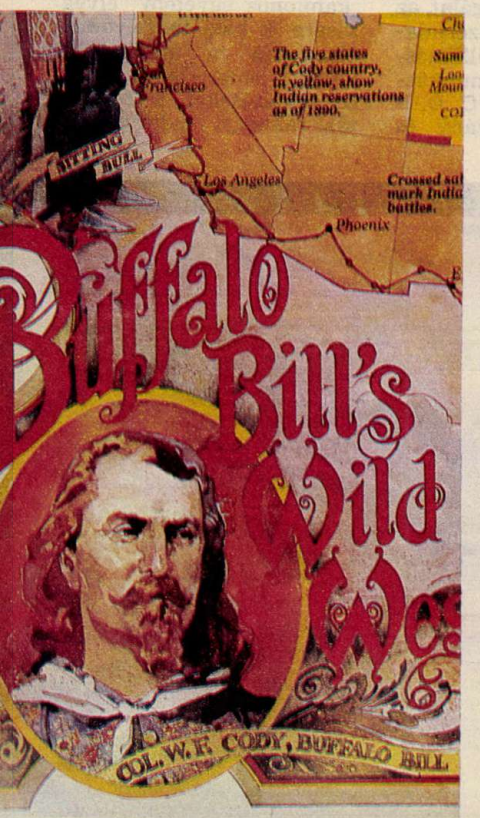
The five states of Cody country, in yellow, show Indian reservations as of 1890.
SITTING BULL
Los Angeles
Phoenix
Buffalo Bill's Wild
COL. W. F. CODY, BUFFALO BILL

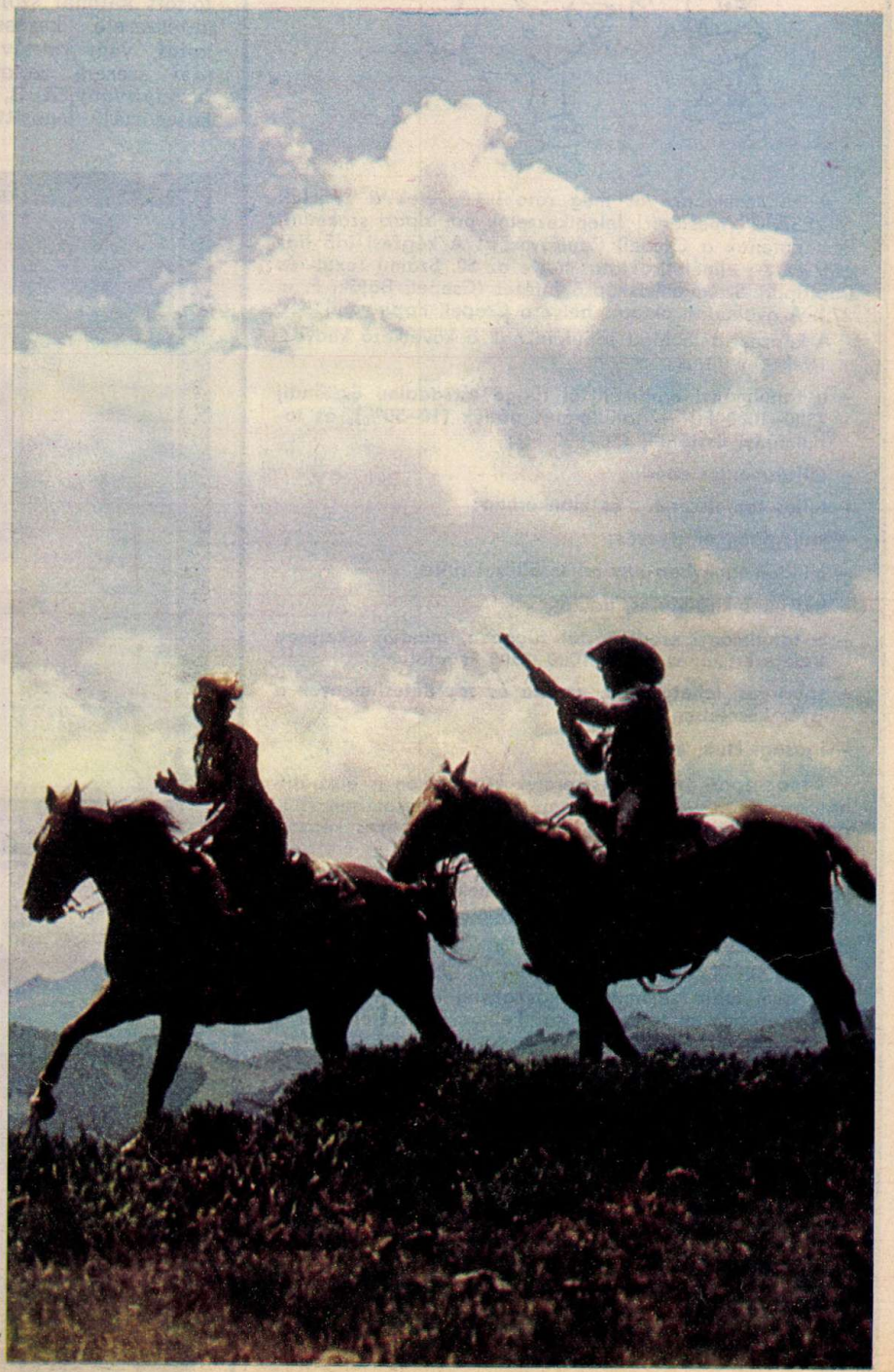

A mi szakmánk vár még rátok! Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei! Jelentkezzetek papíripari szakmunkástanulónak a Csepeli Papírgyárba! A képzési idő három év. Az elméleti oktatás helye az 50. Számú Textil- és Papíripari Szakmunkásképző Intézet (Csepel, Bajáki F. u. 27.). A gyakorlati oktatás helye a Csepeli Papírgyár.

A képzés ideje alatt tanulóinknak a következő kedvezményeket nyújtjuk:

- **a tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (300–1000 Ft) + tanulmányi pótlék (10–50%), és tanulmányi ösztöndíj (50–900 Ft);**
- **térítésmentes ebéd;**
- **teljes tanfelszerelés és munkaruha;**
- **kollégiumi elhelyezés;**
- **minden tanévben egy teljes öltözet ruha;**
- **ingyenes kirándulás, üdülés;**
- **a tanulmányi eredménytől függően, minden sikeresen befejezett tanév végén 1000–2500 Ft jutalom;**
- **sportolási lehetőségek, uszoda és sportlétesítmények a gyár közelében;**
- **ifjúsági klub, könyvtár.**

A papíripari szakmai ismeretek középfokon is elsajátíthatók a Than Károly Vegyipari Szakközépiskolában (Budapest II., Lajos u. 1–3.). Az iskola a négyéves képzési idő elteltével középfokú szakmai végzettséget és érettségi bizonyítványt ad. A középiskolások a szakmunkástanulókkal azonos kedvezményben részesülnek.

Továbbtanulási lehetőséget a Könnyűipari Műszaki Főiskola biztosít.

Fiatalok! A papír több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban egyre bővülnek.

Jelentkezzetek! Biztos jövő, jelentős kedvezmények!

Bővebb felvilágosítást a Papíripari Vállalat Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya ad.

Cím: Budapest XXI., Duna u. 42. 1751.

Telefon: 279-620/535, 301.

PAPÍRIPARI VÁLLALAT CSEPELI PAPÍRGYÁRA * 1923 *

Minden évben, ahogy közeledik a pályaválasztás ideje, egyre többen fordulnak szerkesztőségünkhöz továbbtanulási gondjaikkal. Néhány levélírónknak az alábbiakban válaszolunk.

Lukács Attila Debrecenből és Egyed Roland miskolci szakközépiskolás kamionsofőr szeretne lenni.

Ma már számos vállalatnak van ilyen típusú járműve. Hogyan lehet valaki például a Hungarocamion Vállalat gépkocsivezetője? Azok jelentkezését várják, akik betöltötték 24. életévüket. Követelmény a letöltött katonai szolgálat, az autószerelő, karosszérialakatos vagy autóvillamossági szerelő szakmunkásbizonyítvány, A, B, C, D, E kategóriájú jogosítvány és egyéves vezetési gyakorlat. Előnyt jelent az érettségi és a nyelvtudás. A speciális felvételi vizsgán pszichológiai teszteket és reakcióidőt vizsgáló feladatokat kell megoldani, ezt általános orvosi vizsgálat követi. A következő fordulóban személyes beszélgetésre kerül sor, melyen felmérik a jelentkező politikai tájékozottságát. Ha felveszik, meghatározatlan időn keresztül (1-3 év) a vállalat műhelyében, a szakmájának megfelelő munkakörben kell dolgoznia. Ezután kerül sor a kéthónapos úgynevezett „kamionos egyetem" elvégzésére. E házi tanfolyamon elsajátítja a nemzetközi KRESZ-ismereteket, a vámrendelkezéseket, a fuvarozási-rakodási tudnivalókat,

valamint az időjárásnak és útviszonyoknak megfelelő felkészülési módokat.

Hogyan lehetnék kutyakozmetikus? — érdeklődik levelében Dencsi Hajnalka Ötvöskónyiból.

Hivatalos, állami képzésben nem tanítanak kutyakozmetikát. Csak úgy tanulhatod meg ezt a szakmát, ha valamelyik kutyakozmetika-szalonban vállalják a betanításodat.

A számítástechnikai műszerész szakmát szeretné választani Sánta Csaba Nyírbátorban.

Hozzád legközelebb a kazincbarcikai Irinyi János Szakközépiskolában folyik ilyen irányú képzés, a villamos szakcsoportban.

„Mi legyek?" jeligével fordult hozzánk egy hetedikes lány, akinek titkos vágya, hogy majdan színésznő legyen. „Hova menjek továbbtanulni?" — kérdezi levelében.

Ha valakinek már az általános iskolában felszínre kerül a tehetsége, részt vesz valamely irodalmi színpad, színjátszókör vagy irodalmi szakkör munkájában, megpályázhatja a szentesi gimnázium drámai tagozatát vagy a budapesti Madách Imre Gimnázium irodalmi tagozatát. Ha pedig valakinek nemcsak prózai tehetsége van, hanem játszik valamilyen hangszeren, szép énekhangja van, jelentkezhet olyan gimnáziumba, ahol ének-zene tagozat működik. Érettségi után lehet jelentkezni a Színház- és Filmművészeti Főiskolára.

Páll Gabriella budapesti nyolcadikos dísznövénykertésznek jelentkezne, csak nem tudja, hogy hol oktatják ezt a szakmát.

A fővárosban az Asztalos János Kertészeti és Földmérési Szakközépiskolában és a Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézetben oktatják. Mint ahogy a szakma nevében is benne van, elsősorban kertészeti munkákat kell ellátni parkokban, közterekben, gazdaságokban, melegházakban. A végzett fiatalok közül viszonylag kevesen tudnak elhelyezkedni virágboltokban. A szakma követelménye a hibátlan színlátás, jó szemmérték, a természet szeretete, a szép iránti fogékonyság.

Jurászik Helga Ceglédről kér tanácsot. Szeret rajzolni, évek óta zenét tanul, de a pályaválasztást illetően tanácstalan.

Ha a zenetanárod tehetségesnek ítél, jelentkezhetsz a fővárosi Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolába. Zenei ismereteidet, előképzettségedet hasznosíthatod olyan gimnáziumban is, ahol ének-zene tagozat működik, de vedd fontolóra az óvónőképzőt is, ahol a jó tanulmányi eredmény mellett fontos követelmény a jó hallás, előnyt jelent, ha valaki legalább egy hangszeren tud játszani. Amennyiben úgy érzed, hogy a problémád megoldásához további segítségre lenne szükség, fordulj bizalommal a Pest Megyei Pedagógiai Intézet Pályaválasztási Csoportjához.

VEDD FONTOLÓRA!

Választhatsz!

KOSSUTH NYOMDA

Nyomdánk, mely több mint 100 éve alakult, a szép könyvek készítésének első számú műhelye, a hazai könyvgyártásban és a könyvexportban is kiemelkedő szerepet tölt be.
Színesen illusztrált könyveinkkel és egyéb kiadványainkkal, amelyek modern technológiával, magas színvonalon készülnek, az utóbbi évtizedben több arany- és ezüstérmet nyertünk nemzetközi könyvkiállításokon, a hazai „Szép könyv Verseny"-en pedig évek óta a legtöbb díjat kapjuk.

Ezeket az eredményeket magas szintű szakképzettséggel és világszínvonalon álló technikai berendezésekkel tudjuk elérni. Nyomdánkban ma már természetes, hogy a szöveg-előállításban, a fényképészetben, a nyomógépeknél számítógépek vezérlik a berendezéseket. A szakmai ismeretek elsajátítása természetesen együtt jár a legmodernebb technika megismerésével, és kezelésének ismeretével. Az általános iskolát végzett fiúk és lányok vállalatunknál közvetlen kapcsolatba kerülnek ezekkel a modern berendezésekkel, ugyanakkor megtanulják a szakma „klasszikus" ismereteit is.

Vállalatunkhoz könyvkötő és síknyomó gépmester szakmunkástanulónak, síknyomó gépmester és nyomdaipari technikus szakközépiskolai tanulónak várjuk az általános iskolát végzett gyerekek jelentkezését személyzeti és oktatási osztályunkon. (Budapest V., Alkotmány u. 3. I/123.)

A szakmunkástanulókkal és a szakközépiskolai tanulókkal társadalmi-tanulmányi szerződéskötésre is van lehetőség. A tanulmányi előmeneteltől függően az ösztöndíj havi 400—1000 Ft lehet.

FIGYELEM!

Az 1988/89-es tanévre 14. életévüket betöltött és **általános iskolát végzett lányokat szövő szakmára beiskolázunk** szakmunkástanulónak.
A tanulmányi idő három év. **Juttatások:**
— 500 Ft alap társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft tanulmányi pótlék — a tanulmányi eredménytől függően;
— 200 Ft kiemelt szakmapótlék;
— tanulmányi ösztöndíj — a tanulmányi eredménytől függően: — az első évben 50—450 Ft/hó; a második évben 50—540 Ft/hó; a harmadik évben 50—820 Ft/hó.

Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára iskolázunk be szakmunkástanulókat. A tanulmányi idő három év. **Juttatások:**
— 500 Ft alap társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft tanulmányi pótlék — a tanulmányi eredménytől függően;
— tanulmányi ösztöndíj — a tanulmányi eredménytől függően: — az első évben 50-től 400—500 Ft/hó; a második évben 50-től 500—600 Ft/hó; a harmadik évben 50-től 800—900 Ft/hó.

Ingyen munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idején a gyárban.
A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. A kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga után szövő munkakörben 5% szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—9000 Ft/hó; a többi munkaköben a bérbesorolási kategóriától függően alakul. A továbbtanulást támogatjuk.
Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig, 8—15 óráig a személyzeti osztályon.

(Patex Angyalföldi Szövőgyár, Budapest XIII., Fáy u. 81—83.)
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.
Cím: Budapest Pf.: 391. 1394

A Pest Megyei Állami Építőipari Vállalat pályaválasztási tájékoztatója

Kedves Szülők! Kedves Pályaválasztó Fiatalok!
Vállalatunkhoz az 1988. szeptember 1-jén induló tanévre általános iskolát végzett fiúkat iskalázunk be szakmunkástanulónak tetőfedő, magasépítőipari ácsállványozó, vasbetonkészítő, vas- és fémszerkezet-lakatos, vízszigetelő, építőgép-szerelő, műkőkészítő, kőműves, épületvillamossági szerelő (csak budapestiek jelentkezését várjuk 1988. január 31-éig), bádogos, épületburkoló szakmákra.
Vidékiek részére kollégiumot és teljes ellátást biztosítunk. Ösztöndíj — az évfolyamtól és a tanulmányi eredménytől függően —: 170—900 Ft/hó. A harmadik évfolyam idején teljesítménybérezési lehetőség. Társadalmi ösztöndíjszerződés esetén 500—1000 Ft/hó alapösztöndíjat, és tanulmányi pótlék címén a 3-as, 4-es, 5-ös tanulóknak 30, 40, 50%-ot fizetünk havonta.
A fentieken kívül, a tanulmányi eredmény és a gyakorlati munka figyelembevételével jutalmazzuk tanulóinkat.

Személyes jelentkezés vállalatunk szakoktatási csoportjánál, Budapest XXI., Rákóczi F. u. 195. szám alatt. Megközelíthető a Boráros térről gyorsvasúttal, majd a 38-as autóbusszal a 3. megálló.

Levélcímünk: Pest Megyei Állami Építőipari Vállalat, személyzeti és oktatási osztálya, Budapest XXI., (Csepel), Kiss János altábornagy u. 19—21. 1211.

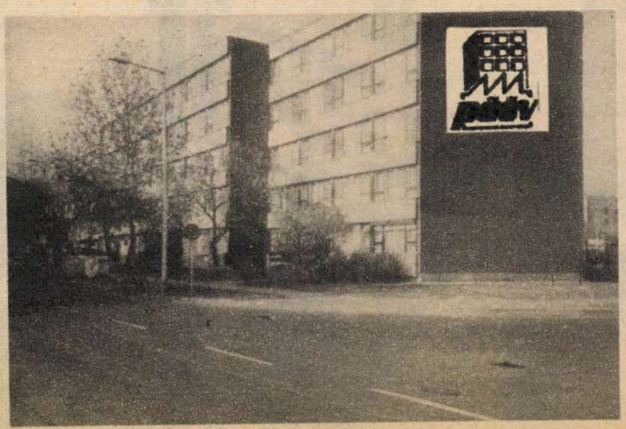

NÉVADÓ HAGYOMÁNYOK

Számolj vissza velünk 1957-ig.

Abban az évben az újjáalakuló úttörőcsapatok közül többen választottak olyan személyt névadóul, akik életét 1956-ban ellenforradalmárok oltották ki.

A korabeli újságokban lapozgatva találtam a következő híreket:

„A Szemere utcai leányiskola úttörői Kállai Évát, az ellenforradalom egyik kommunista mártírjáról nevezték el megújhodott csapatukat. Az ünnepélyes csapatgyűlésen Szántó Miklós elvtárs — Kállai Éva férje — szalagot kötött a csapatzászlóra."

„A csepeli 2701. számú úttörőcsapat... az ellenforradalom alatt mártírhalált halt csepeli tanácselnök, Kalamár József nevét..." vette fel. „A bensőséges ünnepségen részt vett Kalamár József felesége és fia is."

Az újpesti Erzsébet utcai iskola úttörői Mező Imrét választották névadóul. Miért? Az egyik úttörő válasza: „Olyan szeretnék lenni, mint a hős kommunista Mező Imre elvtárs, aki életét is odaadta a mi világunkért."

A csapatnévadók élete, munkássága példa a csapat minden tagjának. Megismerése kötelesség. Bizonyára így van ez a te csapatodban is. Sok csapatban emellett még névadó hagyományokat is kialakítottak. A budapesti 3128-as Számú Bokányi Dezső Úttörőcsapat rádióját a hetvenes-nyolcvanas években Bokányi rádiónak nevezték; a 2369-es Számú Ady Endre Úttörőcsapatban az úttörőtanács neve: Ady-tanács. De más példákat is ismerek.

Tőled kérem: írd meg szerkesztőségünknek, ki a csapatod névadója, milyen hagyományt alakítottatok ki névadótok emlékének megőrzésére? Várom válaszodat.

Záhonyi Ede

ÉRDEMES BÖNGÉSZGETNI!

FIATALOK, FIGYELEM!

A BUDAPRINT Magyar Pamutipar általános iskolát végző **lányokat fonó, szövő; fiúkat textilgépszerelő, géplakatos, villanyszerelő és csőszerelő** szakmunkástanulónak iskoláz be az 1988/89-es tanévre.
Felvételi vizsga nincs. Tanulóidő: 3 év.
Tanulmányi ösztöndíj: 50—750 Ft/hó a tanulmányi előmeneteltől függően. A III. évben szakmunkásbér: 2500—3500 Ft/hó.
Társadalmi ösztöndíj: tanulmányi szerződés alapján, a tanulmányi eredménytől függően: 500—750 Ft/hó.
Kollégiumi elhelyezést, teljes ellátást és egyéb juttatásokat biztosítunk tanulóink részére.
Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga után:
— lányoknak 5500—8500 Ft/hó;
— fiúknak 5200—6700 Ft/hó.
Jelentkezni lehet munkanapokon 7—15 óráig.
Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

Címünk:
BUDAPRINT
Magyar Pamutipar,
személyzeti-oktatási osztály,
Budapest, Pamutgyár u. 2.
1046.
Telefon: 693-847 vagy
693-111/115-ös mellék.

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A BUDAPESTI VEGYIMŰVEK szakmunkás-utánpótlása érdekében, az általános iskolát befejezők részére — szakmunkásképző intézetekhez történő beiskolázás útján — továbbtanulási lehetőséget biztosít az alábbi szakmákban:
hegesztő, esztergályos, marós, vas- és fémszerkezet-lakatos, magasépítőipari ács-állványozó, kőműves (kiemelt szakmák); vízvezeték-szerelő, anyagmozgatógép-szerelő, géplakatos, vegyi- és élelmiszeripari gépszerelő, villamosgép-szerelő, erősáramú berendezés-szerelő, épületvillamossági szerelő, elektroműszerész, épületasztalos, szobafestő-mázoló-tapétázó.
A tanulók a kiemelt szakmákban a tanulmányi ösztöndíjon felül havi 200 Ft ösztöndíj-kiegészítést kapnak.
Bármelyik szakmában kötünk TÁRSADALMI ÖSZTÖNDÍJSZERZŐDÉST! A társadalmi ösztöndíj alapösztöndíjból — 300—1000 Ft/hó — és tanulmányi pótlékból áll. (A tanulmányi pótlék közepes tanulmányi eredmény esetén 20%, jó tanulmányi eredménynél 40%, jeles, kitűnő tanulmányi eredmény esetén 50%-a az alapösztöndíjnak.)
A gyakorlati oktatás idején a tanulók kedvezményes ebédet, valamint munkaruhát kapnak.
A vállalati törzsgárdatagságnál a tanulóéveket beszámítjuk! Sikeres szakmunkásvizsga után a továbbtanulni szándékozókat támogatjuk.
Jelentkezés személyesen vagy írásban.
Minden fiatalt szeretettel vár a BUDAPESTI VEGYIMŰVEK személyzeti és oktatási osztálya!

Címünk: Budapest IX.,
Kén u. 5. 1097.
Telefon: 277-275.

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK, FIGYELEM!

Csak három év szorgalom, s a jövedelmed havonta 4500—6500 Ft is lehet!

Az 1988. szeptember 1-jén induló tanévre várjuk az általános iskolát végzett vagy most végző lányok jelentkezését budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó. szakmára.

MÁR A TANULÓÉVEK ALATT SOK KEDVEZMÉNYT BIZTOSÍTUNK!

Igény szerint kollégiumi, leányotthoni elhelyezés: kb. 220 Ft/hó; ingyen tanszereket, munkaruhát, iskolaköpenyt, valamint napi 8 forintért háromszori étkezést biztosítunk.

Tanulmányi ösztöndíj; 250—1100 Ft/hó, plusz társadalmi ösztöndíj 500—750 Ft/hó — évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően.

VÁLASSZ GYÁREGYSÉGEINK KÖZÜL!
MASTERFIL PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

Lőrinci Gyára, Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183;
Kaposvári Gyára, Kaposvár, Jutai út 6. 7400;
Miskolci Gyára, Miskolc, József A. u. 21. 3527;
Váci Gyára, Vác, Vám u. 1. 2600;
Újpesti Cérnagyár, Budapest, Váci út 91. 1044;
Bácsalmási Gyára, Bácsalmás, Rákóczi út 11. 6430.

„FONALGYÁRTÓ SZAKMA — 1214-1" megjelöléssel várjuk „Továbbtanulási jelentkezési lap"-odat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti osztályán. Kérésedre postafordultával részletes tájékoztatást küldünk.

MASTERFIL

RSDÖNTŐ OLDALAINK!

PÁLYAVÁLASZTÓK, FIGYELEM!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1988—1989-es tanévre felvesz általános iskolát végzett lányokat fonó és szövő; fiúkat textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos szakmunkástanulónak.

A tanulmányi idő három év. Felvételi vizsga nincs!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta + 100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások:

— 5 Ft térítésért teljes ellátás (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a harmadéves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség!

A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el.

A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

PTM Központ
1. sz. Gyára,
személyzeti osztály,
Budapest, pf.: 43. 1502.
Telefon: 662-688.

A MAHART HAJÓJAVÍTÓ

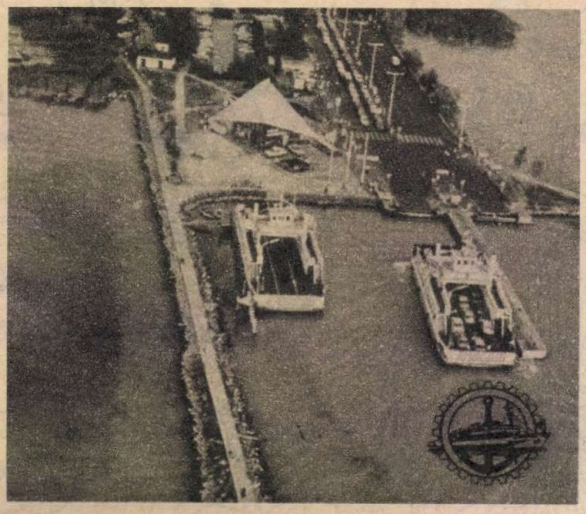

szakmunkástanuló-felvételt hirdet a következő szakmákra:
szerkezetlakatos (hajóépítő); hegesztő, csőhálózatszerelő; ács; asztalos; villanyszerelő; festő-mázoló; géplakatos (motorszerelő); esztergályos.
Juttatások: munkaruha, kedvezményes étkezés, kollégiumi elhelyezés; a harmadik évben teljesítmény- (szakmunkás-) bérezés; társadalmi, tanulmányi ösztöndíjszerződés esetén állandó kedvezményes vasúti igazolvány.
Üzemeink Budapesten, Csepelen, Dunaharasztin, Szegeden vannak.
JELENTKEZNI LEHET: a vállalat személyzeti és oktatási osztályán (Budapest, Pf. 97. 1325) vagy Budapesten (IV., Népsziget), Telefon: 697-777, valamint szegedi üzemünkben (Szeged-Tápé, 6753).

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A **BUDAPRINT** Kelenföldi Textilgyár korszerű gyárrészlegeibe — fonoda, szövöde, kötőüzem — az 1988—89-es tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat fonó, szövő, kötő; fiúkat ruházati és textilipari gépszerelő szakmunkástanulónak, 16 éves korig.

A tanulmányi idő három év. Felvételi vizsga nincs.
Ösztöndíj: 250—800 Ft/hó — a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően.

Juttatások:

— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft/hó+150—250 Ft/hó (a tanulmányi eredménytől függően) tanulmányi pótlék a teljes tanulmányi időre;

— kollégiumi elhelyezés valamennyi vidéki tanulónak;

— iskolaköpenyt, munkaköpenyt, munkacipőt, tornafelszerelést, füzetcsomagot a gyár, tankönyvet az iskola térítésmentesen ad;

— egész évben kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.

SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN:

— a kereseti lehetőség 4000—6000 Ft/hó;

— leányotthonunkban a vidékiek elhelyezése havi 150 forintért;

— a továbbtanulást támogatjuk.

További részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Az érdeklődők részére üzemlátogatást szervezünk.

Cím: **BUDAPRINT** Kelenföldi Textilgyár,
személyzeti-oktatási osztály,
Budapest XI., Budafoki út 111—113. 1117. T.: 868-955/191-es mellék.

Fejjáték

ÖSSZEÁLLÍTOTA: SINKOVICS FERENC

Rejtvényeink megfejtését postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A levelezőlapra írd rá: FEJJÁTÉK. Beküldési határidő: december 10.

NYERTESEK

A 87/26. számunk rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Havas Szilvia, Budapest; Siska Ferenc, Eger; Vincze Anita, Gödreszentmárton; Csőre Tünde, Gyomaendrőd; Tóth Eszter, Győr-Ménfőcsanak; Bálint Lajos, Kisjakabfalva; Szabó Attila, Kőszeg; Bartus Imre, Mátraszentimre; Kelemen Valéria, Mikepércs; Hanák Boglárka, Miskolc; Rózsa Beáta, Paks; Tóth Erika, Paks; Zaka Rita, Pátka; Boros Katalin, Rácketve; Leányvári Krisztina, Siófok-Kiliti; Ferenczi István, Szendrőlád; Riba Zsolt, Székesfehérvár; Scheibert Andrea, Bálint István, Vác; Kovács Tamás, Tata.

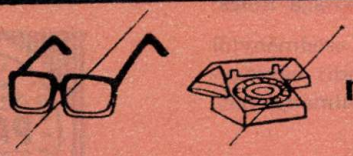

A „pimasz" szó szinonimáját rejtettük el képrejtvényünkben . . .

ZOO

Három állatot ábrázol a rajz. Mondd meg a nevüket, s azt, hogy a földkerekség mely pontján élnek!

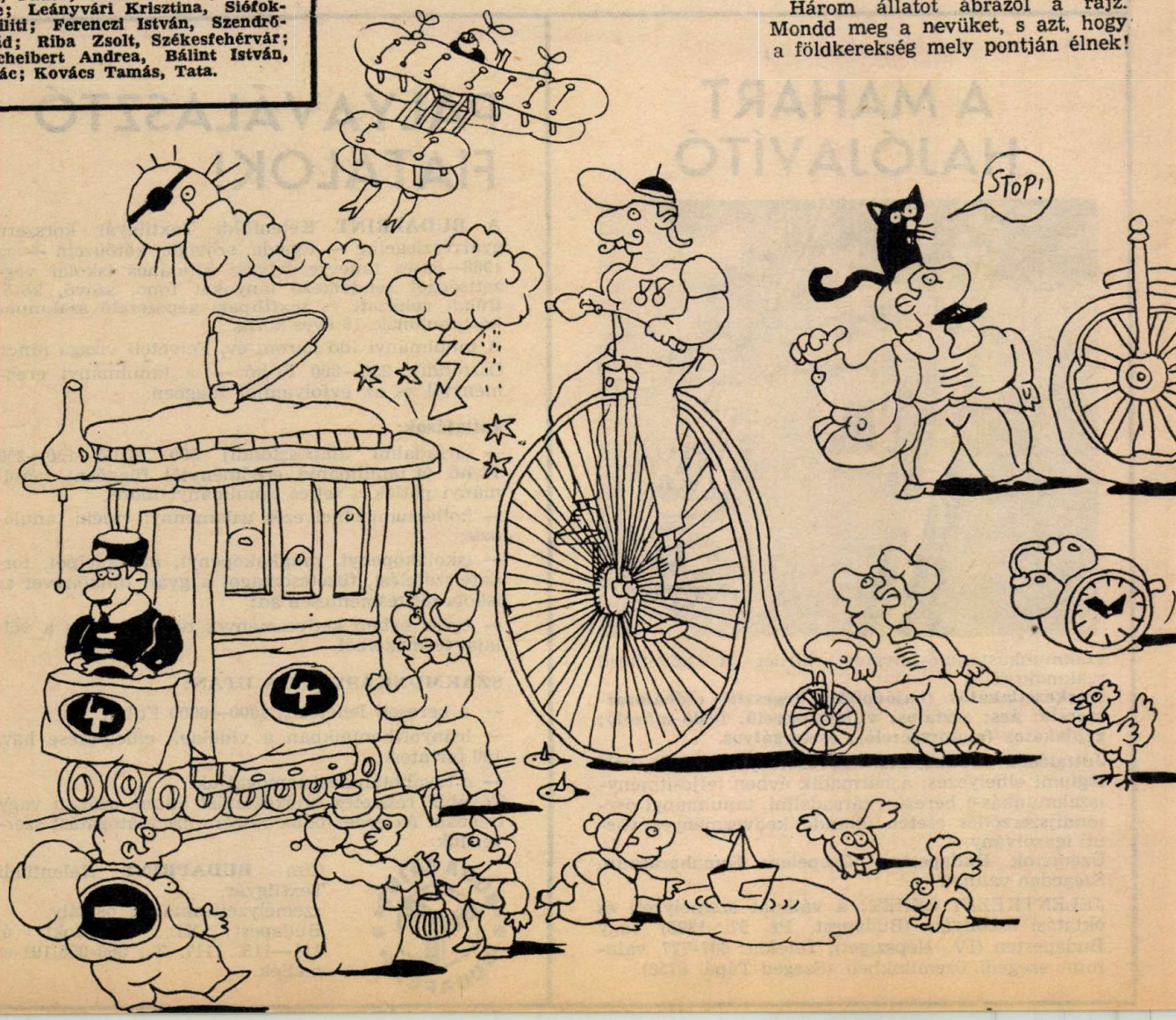

INYSLÓ RÍZIKM

BETŰDOMINÓ

Ha helyes sorrendbe rakod a dominóköveket, akkor egy olyan történelmi személyiség nevét kapod, aki egyaránt jártas volt a rímfaragás és a harc tudományában is.

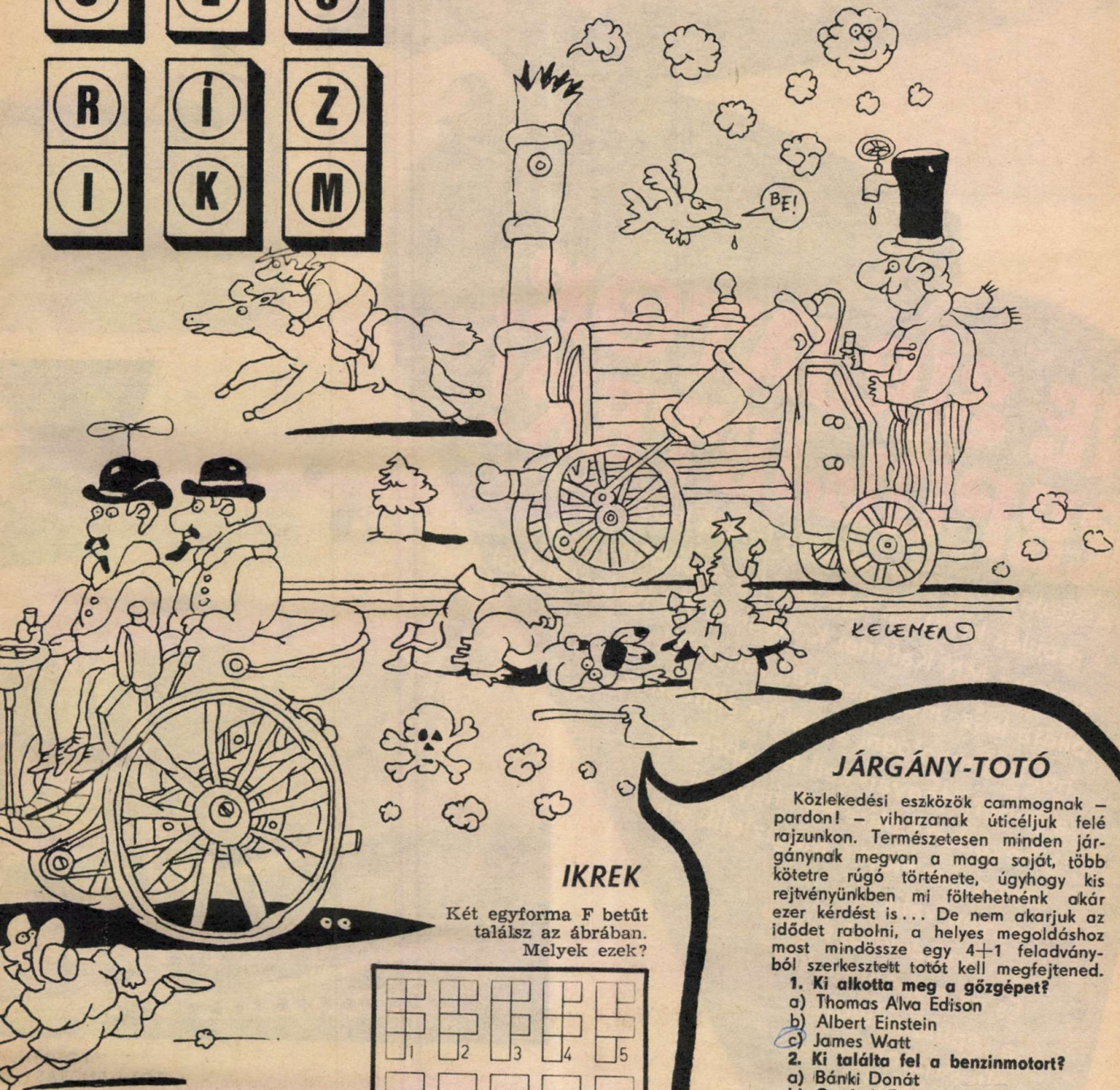

IKREK

Két egyforma F betűt találsz az ábrában. Melyek ezek?

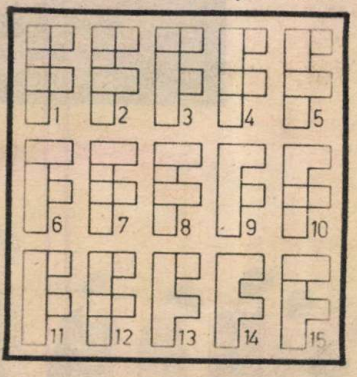

VONAL-TALÁNY

Bármily furának is tűnik, egy értelmes szót rejtenek a vonalak. Vajon mi lehet az?

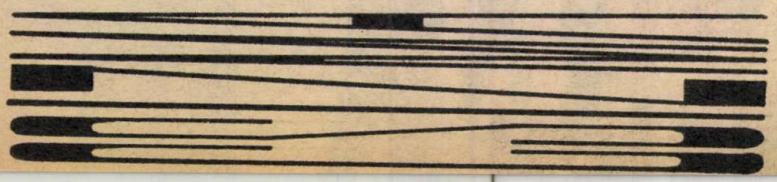

JÁRGÁNY-TOTÓ

Közlekedési eszközök cammognak – pardon! – viharzanak úticéljuk felé rajzunkon. Természetesen minden járgánynak megvan a maga saját, több kötetre rúgó története, úgyhogy kis rejtvényünkben mi föltehetnénk akár ezer kérdést is... De nem akarjuk az idődet rabolni, a helyes megoldáshoz most mindössze egy 4+1 feladványból szerkesztett totót kell megfejtened.

1. Ki alkotta meg a gőzgépet?
a) Thomas Alva Edison
b) Albert Einstein
c) James Watt

2. Ki találta fel a benzinmotort?
a) Bánki Donát
b) Gottlieb Daimler
c) Henry Ford

3. Miből készült az első kerékpár?
a) fából
b) vasból
c) alumíniumból

4. Mely magyar városokban közlekedik villamos?
a) Szegeden és Budapesten
b) csak Budapesten
c) Budapesten, Debrecenben, Miskolcon, Szegeden

+1. Milyen sebességértéket jelez repülők esetében a „2 M"?
a) 800 km/h
b) a hangsebesség kétszerese
c) 1500 km/h

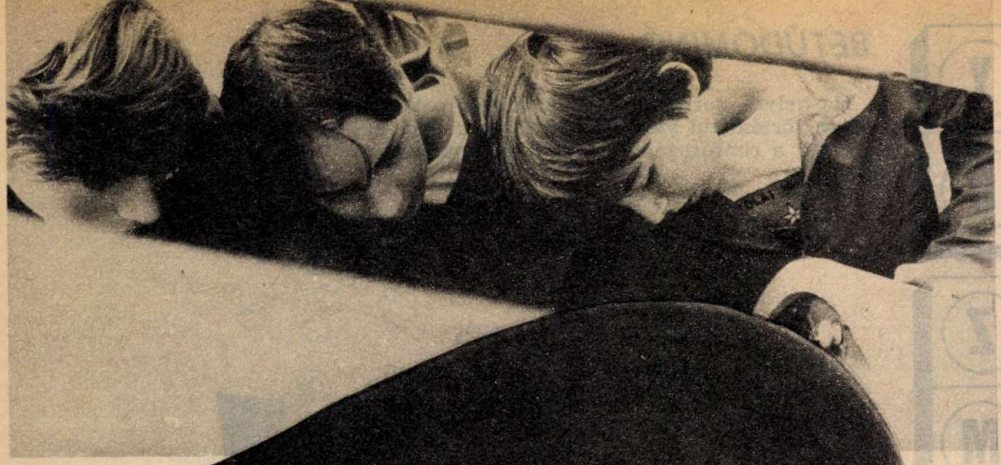

NE SÍRJATOK, REPÜLJETEK!

A szoktató repülés az első félénk lépés
a repülés hivatása felé. Addig azonban,
amíg az MN Katonai Kollégium 73 hallgatójából
pilóta lesz, még meg kell tanulniok:
hol kell megfogni a gépet. Hogyan kell
a hevedert? Mire kell figyelni
az indulás előtt? Megízlelik majd,
hogyan válik
a növendékből pilóta.
És ők is megtanulják
a repülőindulót:
„Ne sírjatok,
repüljetek!...”

FOTÓ:
TÓTH ANDRÁS

ROCK? SAROK

NEM HŐSKÖLTEMÉNY

Raoul Hofmann könyve sajnos nem kapott megfelelő visszhangot. Pedig nagyszerű munka ez a „Rock sztori". No, a sztori szócska miatt azért senki se gondolja, hogy holmi pletykákat, konyhai, hálószobai érdekességeket szellőztet a szerző. A „Rock sztori" összefoglaló mű, amely — persze a teljesség igénye nélkül — megpróbálja bemutatni a műfaj fejlődését. Hofmann erénye, hogy sohasem a zene felől közelít a világ felé, hanem éppen fordítva: gazdasági, társadalmi jelenségekkel magyarázza egy-egy irányzat megszületését.

Kegyetlen könyv ez. Kegyetlen, pont kérlelhetetlen tárgyilagossága miatt. Nincs misztifikálás, nincs hősteremtés, nincsenek bálványok és nincsenek mítoszok. A mű egyes részletei, például az, ahol Hofmann San Francisco hírhedt hippi zenekarairól beszél, egyenesen illúziórombolók, darabokra törik azokat a színes képeket, melyeket az együttesek, menedzserek, a lemezvállalatok tulajdonosai festettek erről a világról. A lapok végére érve talán valamiféle kiábrándultságot érezhet az olvasó. Talán úgy gondolja, hogy na jó, kiszórja a lemezeit, s ezzel legyen is vége mindennek. De hát ez a könyv nem a leszámolás szándékával született. Nem a leszámolás, hanem a tisztánlátás reményében. Hofmann nem írja le így, de írhatná is akár: maradjanak a lemezek, de azért tudjuk azt a rock-világról, amit tudni kell róla.

BABILON ÉS METÁL-LÁZ

Persze levonult már a nagy ünneplés hulláma, de azért még mindig érdemes néhány mondatot szentelni az Omegának. November elején jelent meg legújabb lemezük, mely a Babilon címet viseli. Tudjuk, hogy ez a zenekar mindig is nagyon érzékenyen reagált a világban „dúló" zenei divatokra, s érzésünk szerint a Babilon sem mentes a jelenlegi divat hatásaitól.

— Nem nevezném azért kifejezetten divatnak a haevy metált, vagyis a kemény fémzenét — szögezi le Kóbor János, az Omega énekese. — Tulajdonképpen már több mint tizenöt éve létezik ez a stílus, mindig is jelen volt a rock világában, más kérdés, hogy most, a nyolcvanas évek végére szinte egyeduralkodóvá vált a komoly konkurenciaharcban. Mert az irányzatok között mindig is van valamiféle versengés, bár ezt ritkán vallják be a szakemberek, a kritikusok, a zenészek. Az Omegának hitvallása a korszerűség, a naprakészség, ezért érezni annyi keménységet a Babilonban. Bennünket már sokan megtámadtak azért, mert szinte lemezről lemezre változtatunk valamit a stílusunkon, de nekünk pontosan az a véleményünk, hogy a rock csak akkor lehet igazán életképes, ha változik, ha időről időre mindig új arcát mutatja. Arcát, amely persze nemcsak az övé. Hanem a világé is, melyben megszületik, melyben formálódik.

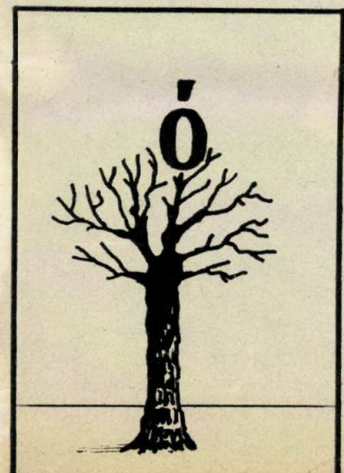

ROCK-REJTVÉNY

Egy-egy zenekar nevét rejti a két képrejtvény, melyet Mező István hatodikos homrogdi tanuló FEJJATEK pályázatunkra küldött munkái közül választottunk ki. Figyelem! A helyes megfejtést beküldő olvasóink között hanglemezeket sorsolunk ki! A postára adott levelezőlapra nagy betűkkel firkantsd rá: ROCK-SAROK.

Pajtás

A Magyar Úttörők Szövetségének központi lapja.
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat.

Felelős kiadó:
DR. KIRÁLY G. ISTVÁN
igazgató

87.2346

Athenaeum Nyomda — Budapest

Felelős vezető:
SZLÁVIK ANDRÁS
vezérigazgató

Főszerkesztő:
HORVÁTH MIHÁLY

* **

Főszerkesztő-helyettes:
DR. MAJOR ÁRVÁCSKA

Olvasószerkesztők: Bogáti Péter, Cser Gábor

Tervezőszerkesztők: Czifferszky Béla, Forrai János

Főmunkatárs: Faragó György

Szerkesztőségvezetők: Nádasi Tibor (újságírók),

Tóth András (fotóriporterek)

Újságírók: Magyar Katalin (kultúra), Sinkovics Ferenc (pop, rejtvény), Tarpai S. Anikó (gyermekélet), T. Puskás Ildikó (gyermekvédelem, irodalom)

Fotóriporterek: Karasz Lajos, Szalay Béla, Wagner Margit

Grafikus: Görög Júlia

Korrektor: Rohrmann Katalin

Levelező: Trencsényi Zoltán

Titkárságvezető: Batiz Zsuzsa

Adminisztrátorok: Balogh Istvánné, Sáráné Szabó Erika

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397.

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397.

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065.
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.
HU ISSN 0030-9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

BMX KERÉKPÁRT

NYERHETSZ A KAMASZ TÉLI MAGAZIN KÉPREGÉNY PÁLYÁZATÁN,...

...de ha a fotózáshoz van kedved, akkor egy igazi fényképezőgéphez juthatsz!

Ám, ha csak jól akarsz szórakozni, és szívesen válogatnál együttesek, szépet akarsz olvasni, technikai csodák és állatok poszterei között, ajánljuk neked a Pajtás új kiadványát a KAMASZ TÉLI MAGAZINT!

Rajtás

87/34 XLII. ÉVF. • 1987. DECEMBER 10. • ÁRA: 4,50 Ft

Heves megyei Gyermekkönyvtár EGER

TALÁLKOZUNK A 14-15. OLDALON!

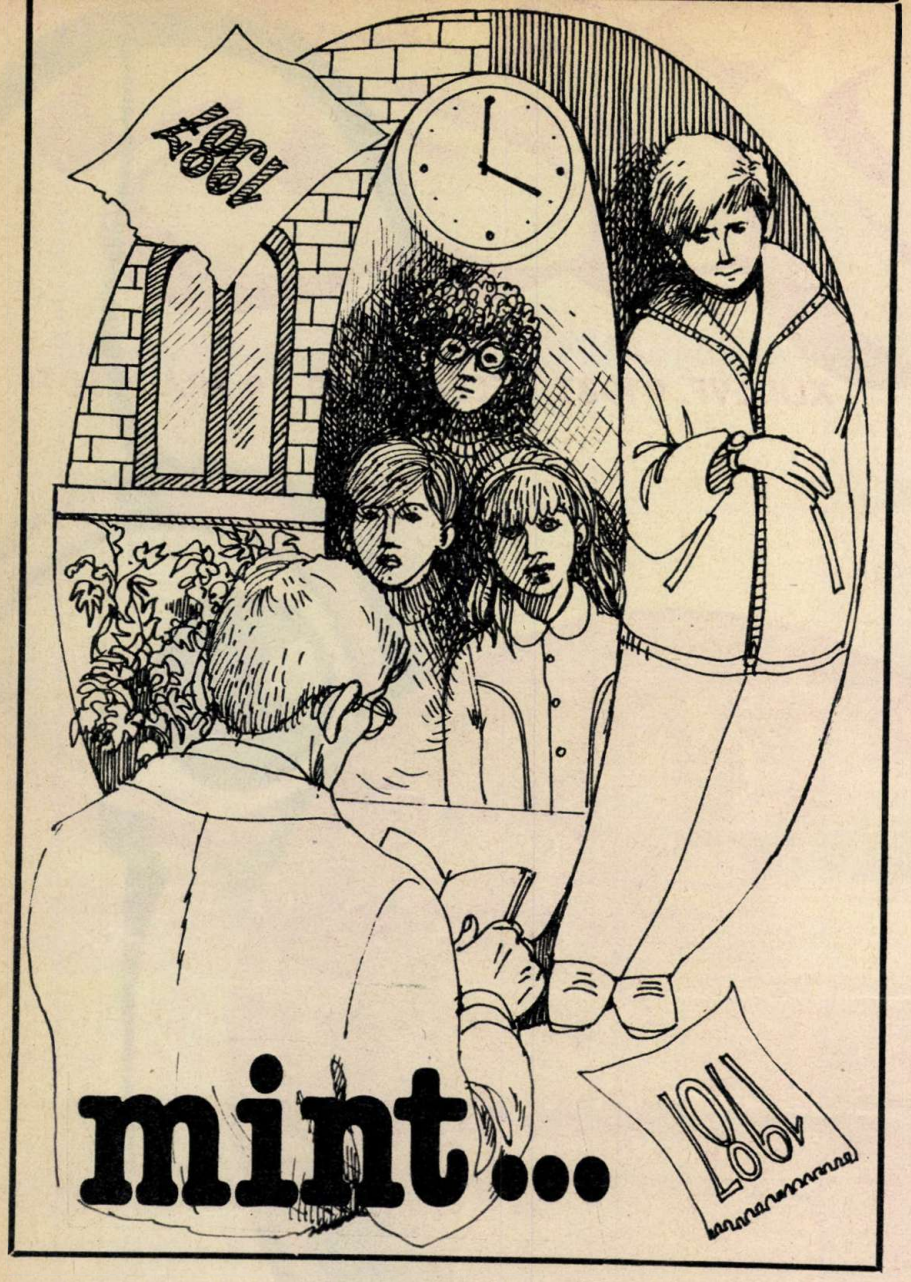

Ó, mint...

Ó. Jóformán az egyetlen hangunk, amelyet szóként is használhatunk. Betűt nem írhatok, hiszen írásban visszaadhatatlan, hány árnyalata, arca, hány árnyalatnak, arcnak hány jelentése búvik meg ebben az egyetlen körbefutó, ovális jelben.

Mert mondjuk csak ki azt, hogy o, mint... Ó! Szúrós, szigorú szó. Akár a felkiáltójelet is elhagyhatnánk mögüle: önmaga kétségbeesésbe kapaszkodó jele. Bosszúság és reménytelenség van benne. S persze ott rejti magában a kimondásáig dédelgetett reményt is. Képzeljük csak el a remény pillanatait, amikor a tanár elkezd lapozgatni a naplóban. A levegő megáll, hallani a lapok surrogását. Az ember gyomra a torkában, szíved mintha ki akarna ülni melléd a padba, úgy dobog. Közben követed az osztálynévsort ábécésorrendben. Már ha az a ravasz ember ott a katedrán nem találomra nyitja ki az osztálykönyvet. Ilyenkor lehajtod fejed, s mint a bűnös, várod az ítélet kimondását. És felhangzik a név, és felhangzik az Ó!

És felhangzik ugyanakkor megannyi óh... Mint amikor hatalmas kövek gördülnek, úgy hullámzik most a szó. A végveszélybe került, ám onnan csudálatos módon megmenekült hős önmagát is jutalmazó sóhaja ez. Mit hős, egy hérosz! Hát nem megmondtam, minek itt izgulni! Még a valószínűségszámítás szerint is 1 a 30-hoz az ember esélye a felelésre. Óh-óh, milyen csacska is az ember, így felelés előtt. És milyen feledékeny lesz abban a pillanatban, ha nem őt szólítják.

Vannak aztán egyéb o-k.

O, mint... Óh! A meglepetés hangja. Azé a meglepetésé, amire voltaképpen már jó ideje vár az ember. Áll az iskolakapuban, és vár. És ő nem jön. Másnap sem jön. És akkor az ember — lett légyen fiú vagy lány — úgy csinál, mintha nem is várna már. És akkor jön Ő. Meg az a kis elfúló felkiáltás: óh! Az önmagunknak ajándékozott öröm jele.

O, mint...

Ó. Így hosszan ejtve, vesszővel jelölve. Önmagában múltat jelölő szócska. Ám nem egyszerűen csak a mögöttünk hagyott dolgok jele. Egyszerre van mélysége a szónak — miként az óbornak —, egyszerre tükröz nemességet. Nem eltávolít a lekörözött időtől, de közelít a múlthoz. Mondd azt, hogy Ó utca, és gondolj bele, hány élet színtere lehetett! Ókút, Szabó Magda regényének titkot, mesét őrző, csodákat ígérő varázsa mindannyiunkban ott élő tünemény. Saját gyermekkorunk.

És persze ott van az o betűsök sorában az óév. Ami lehetett jó vagy rossz, csalódást hozó vagy meglepetést rejtő. Csakhogy ez az óév is — mi voltunk. Jók vagy rosszak, lelkesek vagy fáradtak, kedvesek vagy bántók, szerelmesek vagy szerelemre vágyók, tizenévesek vagy túl már a tízes éveken. Olyanok, amilyenek nem leszünk már soha.

SZERVUSZTOK! VISZONTLÁTÁSRA 1988-BAN!

A JÁTÉK NEM JÁTÉK!

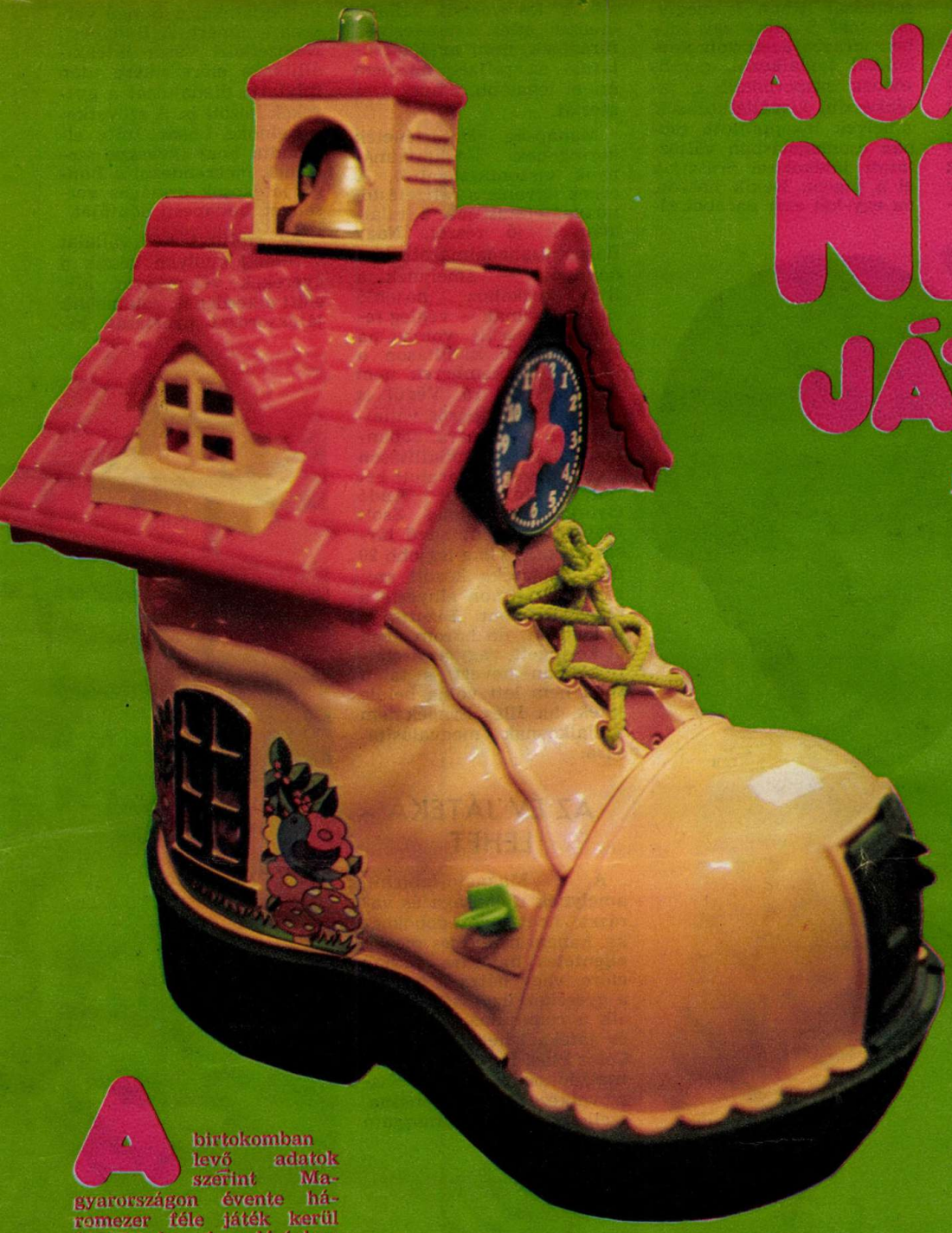

Játszani mindenki szeret. De a játékhoz játékszerek is kellenek. Egy bölcs japán mondás szerint az a jó játék, amellyel együtt tud játszani nagyapa és unoka. Az elektronika korszakában azonban vannak olyan számítógépes játékok, amelyekhez az idősebbek hozzá sem mernek nyúlni, a gyerekek viszont nagy értőik! Vajon van-e arra lehetőség, hogy mindenki válasszon magának kedvéreavaló játékot, olyat, amelyik fantáziamozgató gyönyörűséget szerez?

A birtokomban levő adatok szerint Magyarországon évente háromezer féle játék kerül forgalomba. A valóságban azonban ennél jóval többet dobnak piacra, hiszen a turisták és a csempészek által is jó néhány játék jut be az országba.

Játékárusítással nálunk körülbelül ötezer bolt foglalkozik. Újabban olyan nagykereskedelmi vállalatok is, mint a Skála és a Centrum. De a játékok többsége — csaknem két és fél ezer fajta — a TRIÁL üzlethálózat útján jut el a gyerekekhez.

— A karácsonyi vásár alkalmából például 25 millió darab játék között válogathatnak vevőink — mondta Dancsó Károly, a TRIÁL játékosztályának vezetője. — Slágernek és hiánycikknek továbbra is a LEGO meg a Rubik-féle varázskarika ígérkezik, amiből nem tudnak eleget gyártani.

VÁLSÁGOK – RÉMTÖRTÉNETEK

Ha azt vesszük, hogy az NSZK-ban a hivatalos statisztikai adatok szerint is húszezer fajta játékot árulnak, akkor a mi háromezres kínálatunk szerénynek tűnik. De ha a gyerekek lélekszámát, gazdasági helyzetünket nézzük, e választék talán túlzott is. A legfőbb baj az, hogy kevés köztük a magyar gyerekek lelkivilágát, érdeklődését figyelembe vevő magyar játék. Aránya a külföldiekéhez képest csupán 12 százalék. Sajnos, legnagyobb játékgyárunk, a Győri Lemezárugyár is csak „mellékesen" foglalkozik játékok készítésével.

Illés Ernő, a Budapesten levő Vörsas Gazdasági Társulás játékrészlegének vezetője a játékgyártás szuper éveinek a 83-as, 84-es esztendőt tartja. Azóta csak hanyatlás tapasztalha-

...

tó. Nekik is abba kellett volna hagyniok a játékkészítést, mert csaknem mindegyikre ráfizetnek, ha nem vállalták volna el, hogy „mellékesen" kötőanyagot gyártanak a gáziparnak. A válság oka szerinte, hogy a külkereskedők rengeteg olyan játékot hoznak be külföldről, amelyeknek hasonmásai itthon is megtalálhatók. S mert egy időben virágzó üzlet volt játékokkal foglalkozni, gomba módra szaporodtak a játékkészítő kisvállalkozások, amelyek lekoppintott, csupán csomagolásban változtatott játékokkal árasztják el a piacot. Nekik haszon, ha egy-két ezer darabot eladnak. De amelyik vállalat eredeti ötlet kivitelezésén fáradozik, mint az ő társulásuk, az ráfizet, ha nem éri el legalább a húszezres szériát.

Manapság rémtörténetek keringenek játéktalálmányok viszontagságairól. A cégek ugyanis a ráfizetéstől tartva, elutasítják a találmányok jó részét. Nagy Barna szabadalmazott térdominója — amelynek a Rubik-kockához hasonló sikert jósolnak — végleg feledésbe merült volna, ha egy külföldi kiállításon a külföldi szakemberek nem figyelnek fel rá. Végül is itthon egy kisiparos vállalkozott a gyártására. Japánban a játék világkiállításon szenzációs sikert aratott két fiatal feltaláló, Andó György és Katona Zsolt Magneto-labirint nevű társasjátéka, a világ legjobb 20 díjazott játéka között szerepelt, és itthon elnyerte a KISZ Központi Bizottsága különdíját, de három éven át keringett, vagy az asztalfiókokban hevert, s talán soha nem lett volna belőle játék, ha Illés Ernőék nem vállalkoznak megvalósítására.

AZ ÉV JÁTÉKA LEHET

A Magneto-labirint, amelynek újdonsága és varázsa, hogy nem dobókocka, hanem mágneses mezők ellentétes hatására jutnak előre, vagy hátra a bábuk, a gyerekek ügyességén múlik a célbajutás, jövőre az év játéka lehet. Egyelőre a Color Plast Reklám- és Csomagolóeszköz-gyártó Kisszövetkezet újdonsága, szellemet és testet mozgató karikajátéka, a Bongó verseng e címért. A Budapesti Nemzetközi Vásár játékkiállításán elért sikere után folytatja diadalútját a gyerekek között is. A szövetkezet elnöke, Lénárt Imre elmondta, hogy tavasszal szeretnék megrendezni a Bongó játékosok országos versenyét, budapesti döntőjét.

Az említett két vállalat vezetői komolyan veszik a gyerekek véleményét. Mielőtt elkezdenék valamelyik játéksorozat gyártását, ki-

Egy új őrület hajnala?
A Bongó — különösen több karikával — fogyokúrához is kitűnő, mert a golyók állandóan szanaszét gurulnak...

viszik az iskolákba, a gyerekekkel bíráltatják el.

E módszert nemcsak a játékiparra, a kereskedelemre is ki szeretnék terjeszteni. Egyik szorgalmazója a jeles pedagógus, Kiss Áron nevét viselő Magyar Játéktársaság, amelyik az idén alakult meg. Alapítólevelükben célként a következőket fogalmazták meg: „A hazai játék- és játszáskultúra értékeinek feltárása, megőrzése és gazdagítása. A kutatás-fejlesztés és kereskedelem eredményeinek, gondjainak figyelemmel kísérése, a gyerekek jó játékhoz juttatása." A társaság elnöke, Szentiványi Tibor mesélte, hogy hazánkban évente két-három milliárd forintot költenek játékra. Ez a tizenévesek számát figyelembe véve, gyerekenként ezer-ezerötszáz forintot jelent. Ezért a pénzért azonban ma már egyre kevesebb és értéktelenebb játékot lehet kapni. A társaság nagy szolgálatot tehetne, ha odafigyelne, hogy a karácsonyi forgalmat és keresletet ne használják ki újabb és újabb áremelésre. Nyilvánítsák gyerekek elleni bűntettnek, ha valaki a szülők zsebére, a gyerekek kárára próbálja a saját pénztárcáját degeszre tömni.

A JÁTÉK NEM JÁTÉK!

Faragó György

Fotó: Szalay Béla

Az ünnepek előtti csúcsforgalom, és annak egyik várható sztárja, a Magneto-labarint nevű társasjáték

TÜNDÉRKÁSA

A megszokott karácsonyi ételek mellé ajánlunk most valami finomságot, melynek elkészítése ügyességet is igényel, de garantáljuk: megéri a fáradozást.

Meghámozunk és cikkekre vágunk egy kiló almát, majd enyhén cukros vízben puhára főzzük. Később leszűrjük, és pépesre törjük, majd egy egész tojással habosra kikeverjük. Fontos, hogy csínján bánjunk az ízesítéshez használt vaníliás cukorral. A kikevert pép felét egy mély üvegtál aljára terítjük, erre harminc deka, kevés tejjel lazított, két-három evőkanál rumaromával ízesített gesztenyemasszát teszünk. Erre jön aztán a kikevert pép másik fele, melynek tetejét öt-hat dekányi darált dióval hintjük meg. Körülbelül félórányi hűtésre van szükség ahhoz, hogy a tündérkása igazán finom falattá váljék.

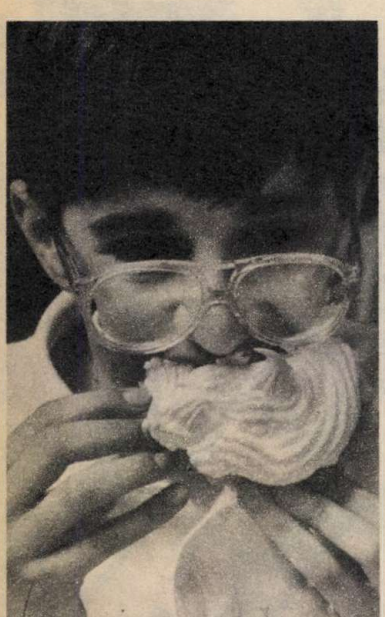

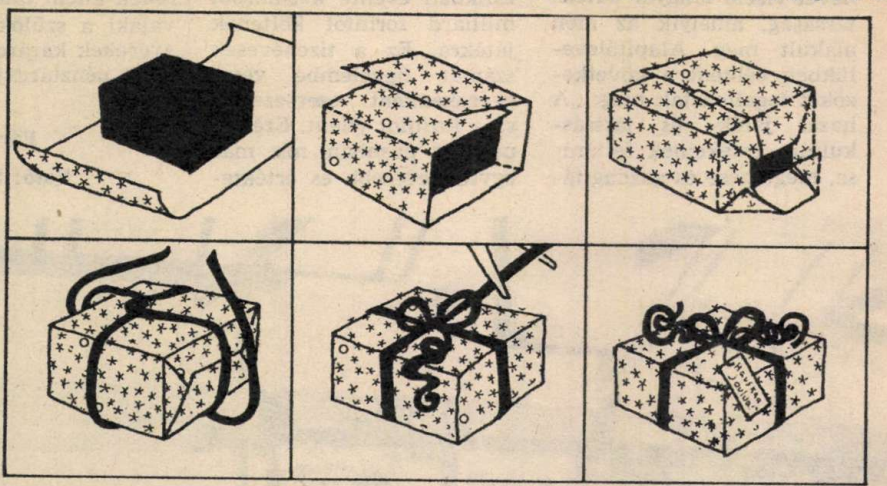

APRÓ JÓ TANÁCS. Az ábrához nem kell különösebb magyarázat. A hat kis rajz eléggé szemléletesen mutatja, hogyan is kell az ajándékokat szépen és ízlésesen becsomagolni.

SZIA, LUCA!

Luca napjához sok hagyomány fűződik. Egy harmadik osztályos kislány, Urbán Luca is ezt a szép, régi magyar nevet viseli, sem az iskolában sem az utcában nincs druszája.

Luca önálló. Tanítás után a margitszigeti uszodába jár edzésre, szabad idejében a barátaival játszik, Legóznak, nézik a televíziót. Először a szüleit kérdeztük, miért éppen ezt az igen ritka nevet választották kislányuknak?

— Olyan nevet szerettünk volna, amit nem lehet becézni. Luca az mindig Luca!

— Az iskolában az osztálytársaid, a barátaid hogy szólítanak?

— Lucának! Nem tudtak kitalálni helyette semmit.

— Mit tudsz a nevedről?

— Azt, hogy vannak különböző Luca-napi szokások. A lányok régen álmot öntöttek, így jósoltak egymásnak, találgatták, kinek ki lesz majd a férje. Ez persze ma már nem szokás, a találgatáshoz nincs szükség álomra. És még annyit, eléggé sokan azt sem tudják, hogy ez a név létezik. Csodálkoznak, amikor bemutatkozom.

EGÉSZ NAPOS DISZNÓTOR

A város összes gyerekének rendez disznóvágást december 28-án a bajai úttörőelnökség. Ha nincs jobb dolgod — lehet ennél jobb? —, reggeltől estig disznótorral várnak az úttörőházban!

Az összeállítást a lapunk szárnyai alatt működő **„Tollasok"** csoportjának tagjai írták. Név szerint:

Gróf Györgyi (hetedikes), **Koczka Szilvia** (hetedikes), **Mellár Mónika** (nyolcadikos), **Princz Judit** (hetedikes), **Szabó Kriszta** (hetedikes), **Tárnoki Gábor** (hetedikes), **Villányi Zoltán** (hetedikes), valamint **Virág Edit** (hatodikos).

Add tovább!

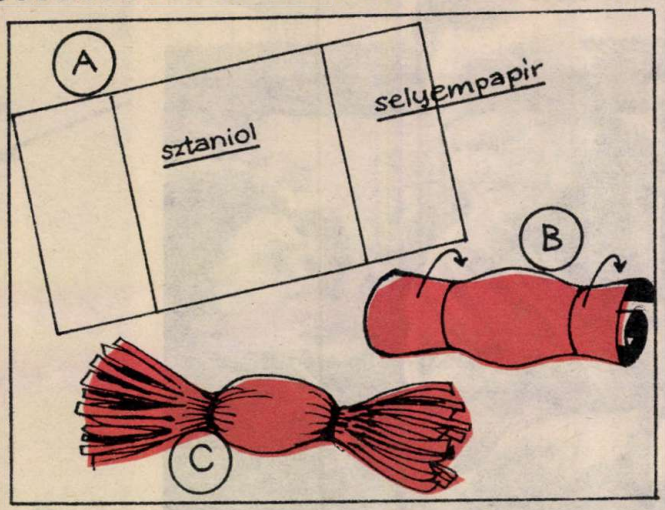

AJÁNDÉK SZALONCUKORBAN

Meglepetést szerezhetsz családod bármely tagjának, ha a megszokott csomagolópapír helyett „szaloncukorban" nyújtod át az ajándékot.

Szükséges hozzá: 15×20 cm-es sztaniol (ezüstpapír), 25×20 cm-es selyempapír, ragasztó, olló. Először az ábrán látható módon egymásra helyezzük a sztaniolt és a selyempapírt (A), ragasztóval odaillesztjük az ezüstpapírt a selyempapírhoz és fél órán át száradni hagyjuk. Ezután a selyempapír belső felére rárakjuk az ajándékot, és szaloncukorszerűen összehajtjuk (B). A kilógó selyempapírt ollóval összevagdossuk.

Kész a meglepetés (C)!

A FENYŐ FÉNYEI

Ma már el sem tudnánk képzelni a karácsony estét a gyertyafénytől csillogó karácsonyfa nélkül.

Pedig a karácsonyfa-állítás nem is olyan régi szokás. Eleinte csak termőágakat, illetve fenyőágakból készített állványokat helyeztek el lakásukban az emberek, és ezeket díszítették. Kezdetben gyümölcsöket, almát, diót tettek a fára, de a legelső díszek közé tartoztak a papírból kivágott függők is. A család ügyes kezű tagjai elkészítették a kosárkákat, dobozokat, melyeket virágokkal ékesítettek, majd cukorkákat helyeztek el bennük. Kedvelt papírfigura volt az angyalka, melynek kosarába ajándékokat tettek. Szintén papírból hajtogatták azokat a füzéreket, melyek a paradicsomi fára tekeredő kígyót jelképezték. Szívesen készítettek díszeket vattából is, a drót köré tekert vattaállatkák békés hangulatot árasztva csüngtek az ágakon. A karácsonyfák elmaradhatatlan kellékei a gyertyák. Lángjuk és fényük szimbolikus jelentőségű: a feltámadó fényt jelképezik. A házi készítésű gyertyatartókat később iparilag előállított gyertyatartók váltották fel, kedveltek voltak ezek közül a bádogból különféle alakúra hajlított és festett csíptetős eszközök. Ezekre emlékeztetnek mai gyertyatartóink, melyeknek egy másik fajtája a billenős típus. Ezeknél a gyertyát tartó háromágú kelyhet egy drótra erősítették, amellyel a fára akasztották, a végére pedig préseléssel, vékony cinklemezből készített díszítményt raktak. Ezen tükröződött vissza a gyertya fénye, s a megfelelő helyre tett gyöngyökkel még érdekesebb fényhatást érhettek el. A karácsonyfa tetejére csillagot tűztek, mely a háromkirályoknak utat mutató betlehemi csillag utóda volt. Az ajándékokat is, mint a díszeket, házilag készítették. Nagy gondot fordítottak a csomagolásra, színes papírból készült hajtogatásokkal díszítették az ajándékcsomagokat. Gyakran készítettek üdvözlőkártyákat, melyek Jézus születését, vagy a betlehemeseket ábrázolták.

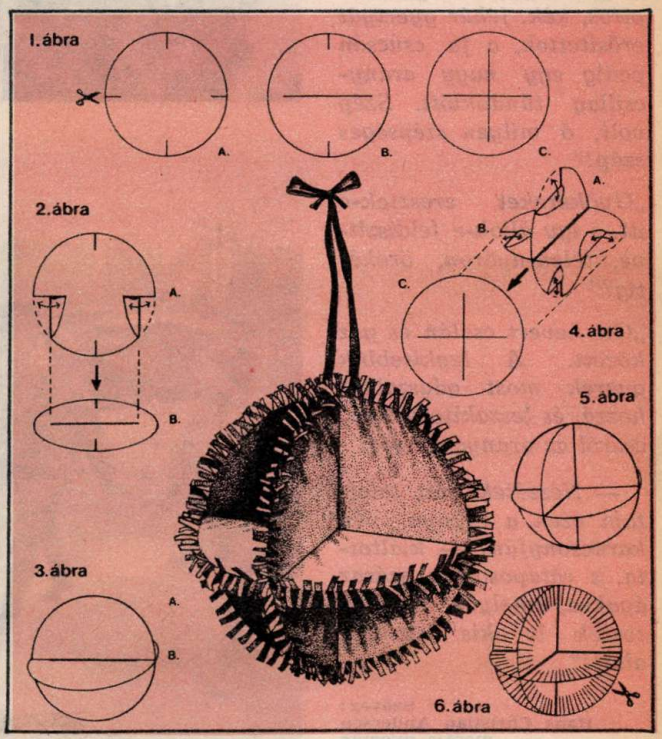

VOLT EGYSZER EGY KARÁCSONYFA

Állt az erdőben egy szép, sudár kis fenyőfa; jó helye volt: nap is érte, levegő is simogatta . . .”

„Csak már szekérre emelnének! Csak ott állhatnék már a meleg szobában, pompa és fényesség közepette!”

„Csak akkor tért újra magához, amikor társaival együtt lerakták egy udvaron, s hallotta, hogy egy ember így szól:

— Ez a legszebb! Ezt választjuk.”

„Ágai hegyére vagy száz piros, kék, fehér gyertyát erősítettek, a fa csúcsán pedig egy nagy aranycsillag tündöklött. Szép volt, ó milyen szépséges szép!”

„Gyökereket eresztek-e itt, s így állok-e feldíszítve, télen-nyáron, örökétig?”

„Ott hevert csalán és gaz között. A legkisebbik gyerek most odaszaladt hozzá, és leszakította csúcsáról az aranycsillagot.

— Nézzétek, mit találtam ezen a csúnya, vén karácsonyfán! — kiáltotta, s rátaposott a száraz ágakra, amelyek recsegve törtek le kis csizmája alatt!”

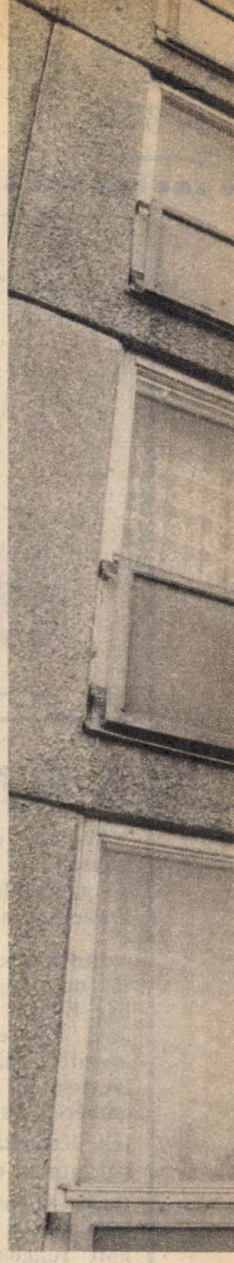

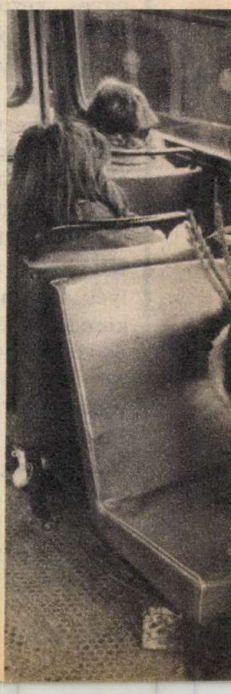

Szöveg:
Hans Christian Andersen meséje nyomán

Rab Zsuzsa fordítása

Karasz Lajos képriportja

A MERICSKE MŰVEK

Ha a riporter azt veszi a fejébe, hogy Mericske Zoli számtalan foglalkozása közül kideríti, hogy melyik az igazi, akkor jobb, ha azonnal letesz a szándékáról. Ha mégsem, akkor viszont ne lepődjön meg semmin!

Most azt kérdezed, hogy hogyan kerültünk Mericske Zoltán budapesti zenetanárral egy nagybőgő húrjára? Nem tudom. Két mini emberke egykedvűen kapaszkodik az egyik húrba, csak ennyi bizonyos.

— Ideális helyszín egy kis csevegéshez, nemde? — kérdezi Zoli, ravasz kis mosollyal a bajusza szegletében.

— El kell ismernem: van érzéked a helyszín frappáns megválasztásához! Csak aztán meg ne pengessék ezt az irdatlan hangszert, mert akkor úgy repülünk innen, mint a gólyák nyár végén!...

— Ha azt hiszed, hogy ez az én ötletem volt, akkor nagyon tévedsz! Én csak úgy belecsöppenek mindenbe. Ez az egész zenészség is... Apukám amatőr, anyukám profi zenész. Hárfázik, így aztán csengőbongó, mesebeli hangok között nőttem fel. Gimnazista koromban játszottam az István Gimnázium híres zenekarában, onnan a Zeneművészeti Főiskolára csöppentem, ahol szereztem egy diplomát cimbalomból, meg egyet ütőhangszerekből. Most pedig zenetanár vagyok. De hát micsoda történeteket kérsz te tőlem?! Nincs ebben semmi különös!...

*

Most azt kérdezed, hogy miképpen kerültünk Mericske Zoltán színésszel egy vetítőgép lencséjére?

— Azért túlzásokba ne essünk! — háborodik fel Zoli. — Jó, egy-két reklámfilmben játszottam, de ettől még nem vagyok színész! Sőt: játék az egész! Képzeld el, találtam egy furcsa, csúcsos kalapot a Halászbástyán, aztán beletűztem valami tollakat, és a következő volt a film: álltam az utcán, és egy huzogatós harmonikán játszottam, a kamera ráközelített a harmonika redős részére, és amikor eltávolodott, akkor már egy harmonikás ajtó volt látható a képen. Na, azt reklámoztuk. Óriási, nem?!

— Nyertetek vele egy filmfesztiválon egy díjat is...

— Hát az persze nagyon jó érzés volt, de hol van itt még a színészkedés?...

— Talán a többi reklámfilmben...

— Jó, jó, játszottam néhányban, de értsd meg: ez csak móka!

*

Most azt kérdezed, hogy kerülünk Mericske Zoltán zörejessel egy hatalmas fadobozba? Ha az ember Mericske Zoltánnal találkozik, jobb, ha semmin sem lepődik meg. Nyikorog a láda fedele.

— Mennyei, mi? — kacsint Zoli, és nekem persze fogalmam sincs, hogy mi a csuda lehet mennyei egy halom rugó, pléhfedő, korabeli autóduda, meg mindenféle ketyegő, brekegő, puttyogó szerkezet között.

— Ócskavastelep — vonom meg a vállam.

Zoli megsértődik.

— Szállj ki! — mondja határozottan, és elnéz a vállam felett. — Ez az én csodaládám. Ezzel csináljuk a furcsa zörejeket a gyurmafilmek és a rajzfilmek alá. „Kraff... nyikk... putty... kip-kop"... meg minden ilyesmi ezektől a furcsa dolgoktól származik. Ez egy kincs, ez a láda, érted: egy kincs! Na, szállj ki!

*

Most azt kérdezed, hogy kerülünk Mericske Zoltán könnyűzenészszel egy frakk hajtókájára? Jó kérdés. Bár tudnék rá válaszolni, de hát ez a szédületes tempó már lassan megbolondít!

— Nyugi-nyugi! Nem kell a dolgot túldramatizálni! — nyugtat Zoli. — Ezek a fiúk, lányok itt a barátaim. A Bergendy Szalonzenekar.

— ...mert te persze oda is belecsöppentél...

— Nézd, ez egy jó dolog. Énekelek a zenekarban, ütőhangszereken

játszom, meg a Jancsikát piszkálom. Ez óriási, nem?

— Az éneket meg az ütőhangszert értem, de ezt a Jancsika-dolgot...

— Tudod, végig hülyéskedem a színpadon. Kiélem minden dilis ötletemet. De tényleg: ők kezdték!... A múltkor is: amikor az egyik számban a fejemre bökök, és a régi autódudám csövét magamra irányítva dudálok, tudod, mint a CSÉB-reklámban, akkor megtöltötték a dudámat vízzel! Persze jól lefröcsköltem magam. Na, várjál csak, gondoltam magamban, aztán legközelebb összeragasztottam alulról egy szigetelőszalaggal a Jancsika csodaszintetizátorának a billentyűit. Szerencsétlen persze azt hitte, elromlott a szerkentyűje: ha lenyomott egy hangot, ment vele a többi is...

— Egyáltalán, érdekel valakit ez a régi stílusú zene?

— Te, én is azt hittem, hogy ez nem lesz siker, de... képzeld el, a múltkor egy stadionban léptünk fel, az első sorban nagy bőrdzsekis, irokézfrizurás vad pofák. Na, mondom, itt a vég. És mi történt? A koncert közepén csápoltak a színpad előtt!

*

Most azt kérdezed, hogy kerülünk erre a szaxofonbillentyűre Mericske Zoltán zeneszerzővel? Ha én azt tudnám!

— Már megint egy gulliveri helyzet... — mondanám, de Mericske pisszeg:

— Ne zajongj! Kezdődik az előadás!

— Persze, a zeneszerző úr most fennkölt élményben fog részesíteni!...

Zoli elnézően mosolyog.

— Tudod te egyáltalán, hogy milyen gyönyörű dolog a komoly zene? Írtam két darabot. Ezt a szaxofonversenyt először a régi iskolám, az István gimi zenekara játszotta, aztán megkerestek a Postás Szimfonikusok, hogy szeretnék játszani.

— Neked meg persze hízott a májad, mi?...

— Hát megtiszteltetés, az biztos. Egyébként, ha csak hülyéskedni van kedved, akkor hallgasd a népszerű Suli-buli című burleszk zenéjét. Azt is én írtam, és az tényleg viccesre sikeredett. De ha végképp furcsát akarsz hallani, akkor... te idefigyelj, muszáj rólam cikket írni? Mondok egy sokkal jobb sztorit: egy ismerősömnek van egy hatalmas papagája, és saját fülemmel hallottam, hogy azt énekli: „Vágyom egy nő után!..."

*

Arra kérsz, hogy most már aztán tényleg mondjam el, hogy mi ez az egész? Nem tudom. Olyan meseszerű... talán álomszerű..., mint Mericske Zoli élete.

Különben, Zoli, ezúton üzenem, hogyha téged faggatnak, te se mondd meg. Mi felülünk egy nagybőgő húrjára, csevegünk a számtalan foglalkozásodról, és közben úgy nevetünk a Suli-bulin, az éneklő papagájon, a furcsa zörejládán, meg Jancsikán, hogy folyik a könnyünk!

Addig az okosok meg csak találgassanak...

Trencsényi Zoltán

A MI UTCÁNK ÓH, BE SZÉP...

— Előre a múltba! — kiáltott Stréber Ari, az őrsvezető, mire mindenki hátrafelé kezdett szaladni. Egészen . . . a Kabóca utcáig, ahol úttörőtörténetekbe botlottak . . . . (merthogy a múltat kutatni kell!)

Csakazértis aranyérem

Sokáig kellett várni, míg Dallamos Jeromos, a Kossuth-díjas zongoraművész ajtót nyitott. Úgy elmerült a Liszt-rapszódia gyakorlásában, mint annak idején a Titanic.

— Azt szeretnénk tudni, kedves zongorilla elvtárs, hogyan szerepelt a hősi időkben az Úttörők Kulturális Szemléjén?

— Hogyan? Hát, szoknyában.

— Miben . . .?! — néztek riadtan a gyerekek.

— Az úgy volt, hogy elindultam a seregszemlére annak rendje és módja szerint. A terem bejáratánál az úttörőtitkár eszelősen felsikoltott, amikor meglátott: „Jeromos, a ruhád!"

Sorfal voltam

Sípzsinór Amália néni így vallott sikereiről:

— Még csak kisdobos voltam, amikor híres ember érkezett az iskolába. Vesztemre szeplős vagyok, így természetesen nem állhattam be a vendég fogadására szépen felsorakozott sorfalba. (Sírtam.) Kiváló krémek hatására a csúnya foltok visszahúzódtak. A következő vendégnél már előléptem bútor- és széktologatónak. (Örömömben sírtam.) Ahogy úttörő lettem, már komolyabb dolgokat is rám bíztak. Miután az ünnepély kezdetén kiderült, hogy mozog az asztal, amelynél a „nagy vendég" mond beszédet, én lettem az asztalláb. Az ünnepi szónok heves beszédétől, gesztikulálásától felcsúszott az asztalterítő, és én ott guggoltam, teljes erőmből tartva a bútort. (Az egész csapat sírt . . . a röhögéstől.)

Ma már én is csapatvezető vagyok. Tulajdonképpen a sorfal-karrieremben mindig éreztem egy kis megaláztatást. Én ezt nem engedem. Nálam az úttörőcsapatban nincs megkülönböztetés, és senki sem lehet pótasztalláb. Nálunk mindenki a sorfalban áll, ha vendég érkezik. (Így aztán a vendég is sír a meghatottságtól!)

Tábori emlék

— Hogyan emlékszik, kedves Maxi bácsi, az őrsvezetőképző táborokra?

— Nagyon szerettem. Voltam vagy ötször. Nem tudom, miért, mindig engem küldtek.

— És sokat tanult ott?

— A legtöbbet Tojás Alfrédtől, az ifitől. Képzeljétek el, olyan káromkodást tudott, hogy az ábécé minden betűjével volt egy-egy szó a mondatban. Ezt még ma is tudom. Azt az akácmézes, bús, csálészemű . . . Folytassam?

SULI

ÖRÖKRE ZÁRVA!

— A ruhámra mindig büszke voltam, ez volt az első frakkom és az első csokornyakkendőm. Nem értettem, mi a gond?

— Azonnal szerezz egyenruhát! Ez itt úttörőszemle!

— Ezen ne múljon, fordultam vissza jólnevelt gyerekhez illően. De már későn, a zsűri engem szólított. Nem volt vesztegetni való időm. Az úttörőtitkár körülnézett, majd az őrt álló pajtáshoz fordult.

— Vetkőzz azonnal, cseréljetek ruhát!

— Cseréltünk... Az őr, mint a legtöbb tisztségviselő, lány volt. De azért aranyérmet nyertem.

LISZI

DR SINUS

KABÓCA UTCA

ÚTTÖRŐHÁZ

MÉH

MÉH-kaland

— Jaj, fiaim, ne is kérdezzétek! — siránkozott Nagyanyó. — Pista fiam volt a legjobb úttörő. Ő nyerte a papírgyűjtést. Beadta az apja egész könyvtárát. Ő nyerte a fémgyűjtést is. Beadta a huszonnégy személyes ezüst étkészletet, amit pedig még az én jó anyám kapott nászajándékba. A vasgyűjtést, azt már nem ő nyerte. A szomszédék Jóskája megelőzte. Elvitte a MÉH-be a lovas szobrot a főtérről, meg az összes kerékpárt a kocsma elől. Az én Pistám meg csak egy jutalomkönyvet kapott. Most jut eszembe, nem tudom megmutatni, mert a kisunokám bevitte a MÉH-be. Nektek is verseny van ugyebár...

Bukásmentes őrs

A remek, egyedülálló zsákmány felelésének örömével vették körül az őrs tagjai dr. Szinusz Hugót, a Magyar és Hunor Tudományos Akadémia tagját, aki egészen fiatalon, 20 évesen nyerte el a matematikai Nobel-díjat (de nem kártyán, ahogyan azt egy Gorcsev Iván nevű matróz tette Rejtő Jenő szerint!)

— Kedves Szinusz bácsi, vagy elvtárs, vagy professzor úr, vagy ahogy tetszik. Először azt tessék elmondani, hogy melyik őrsnek tetszett a tagja lenni?

— Én, srácok, nem tartoztam egyik őrsbe sem.

— Hogyhogy?

— Mert amikor én úttörő voltam, a mi iskolánkban csak „bukásmentes őrsök" voltak.

— És?

— Tudjátok, rám pikkelt a matektanár, és félévkor mindig meghúzott.

CZIFFERSZKY — HORVÁTH — TRENCSÉNYI L.

ATTRAKCIÓÓÓÓ!...